

Приложение 1.13-4. - Гори с висока консервационна стойност на територията на ПП "Българка"

ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на горите, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

1.1 ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

- Земи и гори от горския фонд (ЗГГФ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
- ЗГГФ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
- ЗГГФ в природни паркове които нямат устройствени документи;
- ЗГГФ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Във връзка с така даденото определение, цялата територия на ПП „Българка“ покрива критериите за ВКС 1. В допълнение, границите на парка съвпадат и със тези на Защитена зона (от Националната екологична мрежа) „Българка“ с код BG 0000399. На територията на парка се срещат още следните защитени територии:

Таблица. Защитени територии в границите на ПП "Българка"

Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/ подотдел	Землище	Заповед за обявяване	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
ЗМ "Соколки манастир"	75,5 ха от които залесени 73,4 ха	73 б; 74 а, б, ж, и, к, л, м, н, о, з1, м1, н1; 76 д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, с1, 1, 2, 4; 77 ф, х;	с. Чарково Община Габрово	Обявена като ИМ със Заповед № 357 от 09.02.1973 г. на КОПС В границите на защитената територия се забранява: 1. Всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата. 2. Късане и изкореняване на растенията. 3. Влизане, преминаване или паркиране на МПС. 4. Разкриване на кариери, провеждане на	Прекатегоризирана като ЗМ със Заповед № РД – 1322 от 27.12. 2002 г. на МОСВ	Опазване на широколистни-те гори и редките и ендемични растителни видове в района на манастира

				минногеоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим. 5. Извеждане на сечи освен санитарни. 6. Всякакво строителство.		
ПЗ „Скален венец – м. Мъхнатите скали”	7,4 ха	62 - „д”, „е”, „ж”, „5”, „6”	кв. Стоевци на гр. Плачковци	Обявена със Заповед № 689 от 22.07.1987 г. на КОПС В границите на защитената територия се забранява: 1. Всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на характерните за територията ландшафти. 2. Късане и изкореняване на растенията. 3. Влизане, преминаване или паркиране на МПС. 4. Разкриване на кариери, провеждане на минногеоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим. 5. Извеждане на сечи освен санитарни. 6. Всякакво строителство.		За съхраняване на скални природни феномени и част от гората в границите на обекта.
ПЗ “Виканата скала”	0,5 ха.	46 – „5”, „ж”	с. Радевци	Обявена като ИМ със Заповед № 995 от 21.04.1971 г. на МГОПС В границите на защитената територия се забраняват всякакви действия, с които се уврежда тяхното природно състояние и облик, като откриване на кариери, къртене, копаене и драскане на скалите, отбиване на водните течения, сечене и чупене на дърветата и храстите, изкореняване и бране на цветя и др.		За опазване на скален феномен и част от гората в границите на обекта
ЗМ „Столища”	3.8 ха.	50 „а”, „б”	гр. Плачковци	Обявена като ПЗ със Заповед № 689 от 22.07.1987 г. на КОПС В границите на защитената територия се забранява: 1. Всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата. 2. Късане и изкореняване на растенията. 3. Убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата и събиране на яйцата им. 4. Ловуване 5. Влизане, преминаване или паркиране на МПС. 6. Разкриване на кариери, провеждане на минногеоложки и други дейности, с които се	Прекатегоризирана като ЗМ със Заповед № РД – 1309 от 27.12. 2002 г. на МОСВ; Увеличаване на площта със Заповед РД -401 от 24.04.2013 г. на МОСВ	Да се защитят група вековни букови дървета на възраст над 150 год.

				изменя естествения облик на местността или водния и режим. 7. Извеждане на сечи освен санитарни. 8. Всякакво строителство.		
ЗМ „Мъхченица - Йововци“	63,8	77 р4, 83 а1, 83 б1, 77 а, 78 1, 78 б1, 78 в1, 78 г1, 78 е1, 78 ж1, 78 з1, 78 и1, 78 н1, 78 у1, 78 х1, 78 ц1, 83 ш1	гр. Плачковци, с. Енчевци	Обявена като ИМ “Мъхченица - Йововци” със Заповед № 345 от 17.05.1979 г. на КОПС В защитената местност се забраняват: 1. Паша на добитък 2. Сеч и повреждане на дървета и храсти 3. Лов 4. Разкриване на кариери 5. Строителство в района	Прекатегоризирана като ЗМ със Заповед № РД – 1303 от 27.12. 2002 г. на МОСВ	Опазване на вековни букови гори във вододайната зона на гр. Трявна
ЗМ „Студен кладенец“	63,0 ха.	127 о, п, р; 128 и, к, л, н, с, у (не съответстват с отделите/подотделите описани в Заповедта за обявяване	с. Станчев хан	Заповед № 25 от 09.01.1989 г. на КОПС при МС В границите на защитената територия се забранява: 1. Всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата. 2. Късане и изкореняване на растенията 3. Убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата и събиране на яйцата им 4. Ловуване 5. Влизане, преминаване или паркиране на МПС 6. Разкриване на кариери, провеждане на минногеоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния и режим. 7. Извеждане на сечи освен санитарни. 8. Всякакво строителство.		За опазване на типични местообитания от мизийски бук в района на изворите на р. Белица (Станчев ханска)

Препоръки и указания за стопанисване

1. За всички защитени територии в т.ч. самият ПП „Българка“ няма изготвени и приети планове за управление. До тяхното изготвяне, стопанисването да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- Забрана на голите сечи и подмяна на основния дървесен вид.
- Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

2. Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.

4. Да се изготви и внесе мотивирано предложение за обявяване на нови защитени територии, по преценка на ръководството на ДПП „Българка”, с оглед опазване на ключови елементи на биологичното разнообразие и ландшафта.
5. До окончателното обявяване на ЗЗ „Българка” и респективно изготвянето на ПУ да се прилагат горскостопански практики, които не водят до промяна на естествените местообитания и горски екосистеми.
6. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на парка. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.
7. Препоръчително е поне 15-20 % от горите да се определят като “гори във фаза на старост”. Прилагането на тази препоръка би повишило стойността на защитената територия и ВКС 1.1.

Препоръки и указания за мониторинг

1. Да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.
2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

1.2 ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ЗГГФ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание. Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение за тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ПП „Българка” бяха открити находища на видове, включени в *Приложение 1*. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

1.2.1 РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ С РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПП „БЪЛГАРКА”, ВКЛЮЧЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ 1 КЪМ НАЦИОНАЛНОТО РЪКОВОДСТВО

Тис (*Taxus baccata* L.)

Дърво, високо до 20 m, но по-често се среща като силно разклонен храст. Кората е червеникаво сива, гладка впоследствие плочесто напукана. Листата са игловидни дълги до 3,5 cm отгоре тъмнозелени лъскави, отдолу бледозелени, със заострен връх и слабо подвити надолу ръбове, без смолисти канали. Мъжките генеративни органи съставени само от тичинки са разположени в пазвите на листата. Женските генеративни органи са с 6 люспести листчета и една семепъпка. Семето е много твърдо, овално, кафяво обхванато от месеста чашковидна обвивка (арилус) с ярко червен цвят. Цялото растение е отровно, народът ни го е кръстил – отровачка.

Расте единично или на групи по сенчести и влажни места в планинските гори най-вече на северни изложения. Цъфти през периода IV-V; а плодовете узряват VIII-XI (XII)

Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията – **застрашен**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория EN, както и в приложение III на ЗБР.

На територията на ДГС „Габрово” се среща в отдели: **35 „р, ч”**; **62 „ж”**

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на другите две находищата на вида в границите на парка. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДПП „Българка”. Не се планират и провеждат лесовъдски дейности в посочените подотдели. Подготовка на документация за обявяването на териториите за ЗМ или ПЗ.

Препоръки и указания за мониторинг

Да се провежда ежегодно наблюдение за състоянието на вида, заемащата площ и общо състояние на местообитанията.

Обикновена кандилка (*Aquilegia nigricans* Baumg. (*Aquilegia vulgaris* auct.))

Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото 30-100 cm високо. Листата тънки, отгоре зелени, голи, отдолу сивозелени, пухести. Приосновните с дълги дръжки, двойно или тройно перести. Цветовете многобройни, единични или събрани по няколко във връхните части. Околоцветните листчета в два реда по 5, виолетовосини, рядко бели или розови. Листчетата от вътрешния кръг са със силно извита до кукеста нектарна шпора. Плодовете са характерни мехунки и се разтварят още докато са зелени.

Цъфти през периода V-VII, а плодоноси VII-IX.

Среща из сенчести гористи места, храсталаци и горски поляни, твърде рядко.

Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията –**рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Габрово видът се среща в отдели: **83 „и, к“; 84 „и“**

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на парка. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДПП Българка. Планираните сечи в насаждения с концентрация на индивиди на вида се извеждат през периода октомври-март. При провеждане на лесовъдски мероприятия се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на кандилката.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.)

Многогодишно луковично растение. Стъблото достига 20 cm. На върха си носи един увиснал надолу цвят, в основата на който е развит ципест зеленикав лист прикрепен с влагалице. Околоцветните листчета са шест на брой: три външни бели (от 15 до 25 mm) разперени, лъжичковидни, вътрешните три почти два пъти по-малки, докосващи се едно в друго със зелено петно на върхната и приосновната част.

Цъфти през периода I-IV; а плодоноси през периода V-VI.

Видът е разпространен из храсталаци, гори и скални поляни в буковия и дъбовия пояс. Видът е включен в Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС „Габрово” видът се среща в отдели: **35 „p”**; **58 „д, p”**; **76 „а”**.

На територията на ДГС „Плачковци” видът се среща в отдели отдели: **130 г2, 3**; **260 г.**

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на елвезиево кокиче, да се провеждат през месец март - април - по време на цъфтежа му. Дърветата в съседство с находищата се запазват и не подлежат на сеч. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите. При извоза на дървесина не се преминава през местата с концентрация на вида. Не се допуска събирането му за букети.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* L.)

Многогодишно луковично растение. Луковицата сферична до яйцевидна 1-1,5 cm в диаметър, с доста плътна обвивка от сухи стари листа. Стъблото достига до 20 cm еднакво дебело в горната и

долната си част, на върха си носи един увиснал надоло цвят, в основата на който е развит ципест зеленикав лист прикрепен с влагалище. Приосновните листа обикновено са два, плоски линейни в горната си част по широки на върха тъпи, със синкав восъчен налеп. Околоцветника фуниевиден или звънчевиден, от 6 листчета: външните 3 бели, доста големи, почти елиптически малко или повече разперени. Вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратно сърцевидни, почти плоски докосвоци се едно до друго, със зелено петно на върхната част. Зрелият плод месест, жълтозелен, отваря се с 3 надлъжни шева. Семената елипсовидни с роговиден придатък. Цъфти през периода I-IV.

Видът фигурира в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията –**застрашен**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Плачковци се среща в отдели: отдели **17** г, д, е; **59** к; **62** д, е, ж; **64** а, е, з; **309** и, и1

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на парковата територия е препоръчително да се извършва през пролетта: март - април. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДПП „Българка”.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на снежното кокиче, да се провеждат през месец март - април - по време на цъфтежа му. Дърветата в съседство с находищата се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се нараняват корените на оставащите дървета.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находищата на вида (ежегодно) – брой индивиди в горскостопанска единица.

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Розов божур (*Paeonia mascula* (L.) Miller)

Многогодишно растение с добре развито коренище. Корените са грудковидно задебелени. Стъблата 30-60 cm високи, надлъжно набраздени, голи, неразклонени, облистени, на върха с един цвят. Листата последователни, със сравнително дълги дръжки – двойно триделни; дяловете широко до тясно яйцевидни, често почти кръгли, тъмнозелени или синкавозелени, отгоре голи, отдолу най-често голи или с редки фини власинки. Чашелистчетата са 5, запазващи се при плода. Венчелистчетата 5-10 на брой, широко яйцевидни, обикновено целокрайни, пурпурни или розовочервени. Тичинките жълти. Плодолистите най – често 5, раздаличени един от друг, в младо състояние гъсто покрити с светложълти власинки, по – късно значително оголени. Близалцето късо, широко. Мехунките извити навън и почти хоризонтално разперени. Семената до 8 mm в диаметър, кръгли, гладки, лъскави, в младо състояние червени, по – късно тъмносини и в напълно зряло състояние черни.

Божурът цъфти през периода IV – V; а плодороди през V- IX.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС „Габрово” видът се среща в отдел **61 „б”**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находището на вида попадащо в границите на природен парк „Българка”. Препоръчва се в подотдела, които е с малка площ да не се провеждат мероприятия.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодородещи индивиди), здравословно състояние (наличие на болести или неприятели).

Храсталачна глушина (*Vicia dumetorum* L.)

Многогодишно тревисто растение. Стъблото 80-150 cm високо, катерливо, от основата разклонено, четириръбо, с тесни надлъжни крила, голо. Листата чифтоперести, на върха с дълго разклонено мустаче. Листчетата 3-5 двойки, на влакнести дръжчици, на върха притъпени, късо осилести. Прилистниците в двойките нееднакви помежду си. Цветовете по 2-14, събрани в рехави гроздовидни съцветия, прикрепени в пазвата на листата. Чашката, звънчеста, гола. Венчето 12-20 mm. дълго. Флагчето удължено обратно яйцевидно, на върха врязано, в цвят подвито нагоре, по дълго или равно на крилцата и ладийката, синьо или виолетово, голо. Крилцата, сини или виолетови, по дълги или равни на ладийката, голи. Ладийката, обратно яйцевидно ромбична, синя или виолетова, на върха по-тъмно оцветена, гола. Бобът продълговат, на върха източено подвит, сплеснат, кафяв, гол с 6-10 семена. Семената лещовидно кълбести, виолетово тъмнокафяви, гладки.

Цъфти през периода V-VII; а плодоноси VI – VIII.

Среща се рядко из горите и храсталаците, в предпланините и планините, често на варовик.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР.

На територията на ДГС „Габрово” видът се среща в отдели: **73 „п”**; **76 „a1”**

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ДГС Габрово. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите. При извоза на дървесина не се преминава през местата с концентрация на вида.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Бодливолистен джел (*Ilex aquifolium* L.)

Вечнозелен храст или ниско дърво до 10 m височина. Младите клонки сивозелени, голи или разсеяно влакнести, старите с напукана, тъмнокафява кора. Листата яйцевидни или елиптични, кожести, бодливо назъбени, с 2-9 остри триъгълни зъба или целокрайни, отгоре тъмнозелени, лъскави, отдолу светлозелени, голи. Двудомни растения. Съцветията са съставени от 2-4 цвята, разположени на миналогодишните клонки в пазвите на листата. Цветовете еднополови; чашелистчетата 4, рядко 5; венчелистчетата 4-5 голи бели. Мъжките съцветия с 3 цвята, женските единични. Плодът с месеста червена обвивка, сферичен, ендокарпите (костилчиците) 2-4, елиптични или полулунни, с надлъжни ребра. Цъфти през периода IV-VI, а плодоноси VIII-IX.

Среща се из влажни и сенчести букови и смесени гори, в предпланините и планините. Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория - **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР.

На територията на ДГС Габрово се среща в отдел **120 „т”**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находището на вида в границите на ПП „Българка”. Не се планират и провеждат лесовъдски дейности в подотдела. Подготовка на документация за обявяването на териториите за ЗМ или ПЗ.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Пълзяща гудиепа (*Goodyera repens* (L.) R. Br.)

Многогодишно тревисто растение. Стъблото високо до 25 cm високо с пълзящо разклонено коренище с розеткови издънки. Долните и средните листа с дръжки, овални, с по 5 успоредни жилки, свързани напречно помежду си. Горните листа люсповидни. Горната част на стеблото и съцветието пухести. Съцветието тясно, цилиндрично, едностранно, прицветниците ланцетни, по дълги от яйчника. Цветовете дребни, бели, отвън мъхести. Цъфти през периода V-VII.

Среща се в гори от бук, ела, смърч и бял бор върху сравнително мощни кафяви горски почви и акумулирани хумусно-карбонатни почви в буковия и иглолистен пояс (от 1200 до към 1800 m н.в.). Среща се поединично или на малки групи.

Видът фигурира в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **ЕН**, както и в приложение II и III на ЗБР. Реликт.

На територията на ДГС Плачковци се среща в отдели: **62 „5”**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находището на вида в границите на ПЗ „Мъхнатите скали”. Не се планират и провеждат лесовъдски мероприятия в буферната зона около ПЗ. Откритите пространства в които се среща видът не се използват за складове на дървесина и извозни пътища.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Кернера (*Kernera saxatilis* (L.) Reichenb.)

Многогодишни тревисти растения. Стъблата изправени, 10-30 cm високи, обикновено разклонени. Приосновните листа с дръжки, целокрайни или дълбоко назъбени; средните и горните стъблови листа приседнали, към основата стреловидни, полуобхващащи стъблото със странични ушички. Всичките листа покрити със задебелени на върха си власинки. Съцветията разклонени, рехаво метличести, многоцветни. Чашелистчетата продълговато яйцевидни или елиптични, жълтозелени, по края ципести. Венчелистчетата широко елиптични, бели. Шушулчиците обратно яйцевидни или почти кълбести с издути и неясно жилкувани капачета. Семената по 4-5 в гнездо, наредени в два реда, дребни, слабо крилати. Цъфти през месеците VI-VII.

Среща се из горите и по варовити скали във високопланинския пояс на Пирин, от 2000 до 2500 m н.в.

Видът е съобщаван само за райони в Пирин над 1500 м.н.в. През 2004 и 2005 г. се съобщава и за Западни Родопи. През 2005 г. е установен и на територията на ПП „Българка” –Централна Стара планина.

Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията –**рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**.

На територията на ДГС Плачковци се среща в отдели: **62 „5”**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ПЗ „Мъхнатите скали”. Не се планират и провеждат лесовъдски мероприятия в буферната зона около ПЗ. Откритите пространства в които се среща видът не се използват за складове на дървесина и извозни пътища.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Планински явор (*Acer heldreichii* Orph.)

Дърво с право стъбло и широка закръглена корона, до 20 m високо, с добре развита коренова система. Младите клонки голи, сиво червени; старите сивокафяви, с плитко люсповидно напукана кора. При листата повече от половината петура длановидно изрязана на 5, по-рядко на 3 дяла; дяловете обратно яйцевидни, продълговато елиптични или ланцетни, назъбени отгоре, голи и тъмнозелени, отдолу влакнести в ъглите на жилките, синкавозелени, дръжката до 10 cm дълга, гола и без млечен сок. Съцветията гроздовидни, изправени, разположени върхно по клонките, появяващи се след разлистването. Цветовете еднopolови и двуполови. Чашката и венчето 5-делни, бледозелени, тичинките 8. Плодните дялове продълговати, слабо изпъкнали, отвън и отвътре голи (неузрелите с власинки); крилцата успоредни, разперени, прави или извити, припокриващи се до кръстосани. Цъфти през периода V-VI; а плодоноси през месец IX.

Среща се из мезофилни букови и смесени гори, върху богати и дълбоки горски почви в планинския пояс.

Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията –**рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**, в IUCN (**Indet.**) както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Плачковци се среща в отдели: **62 „3, 6“**;

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ПП „Българка“. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на планинския явор, да се съгласуват с ДПП „Българка“. Дърветата в съседство с установените индивиди се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се нараняват корените на оставащите дървета.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Благаево бясно дърво (*Daphne blagayana* Freyer)

Многогодишен вечнозелен храст. Стъблата до 30 cm дълги, полегнали, слабо разклонени, с тъмнокафява кора; клонките закръглени, възходящи, разпръснато влакнести, тъмнокафяви. Листата събрани в горната част на леторастите, лопатовидно обратно яйцевидни, целокрайни или леко врязани, с остър връх на изрезката, тъпи, в основата постепенно стеснени, приседнали, блестящо сивозелени до тъмнозелени, голи, кожести. Цветовете правилни, ароматни, приседнали по 10-15 във върхни главести съцветия по леторастите. Хипантият тръбовиден, копринесто влакнест, кремавобелезникав, оставящ до узряването на плода. Чашечните дялове широко триъгълни, на върха тъпи, кремавобелезникави. Плодът яйцевиден, дълго заострен, гол, белезникав, освобождаващ се от хипантия. Цъфти през периода. IV-VI, а плодоноси през периода VII-IX.

Среща се из каменисти, тревисти, предимно варовити места, в Средна Стара планина.

Видът е включен в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категорията –**застрашен**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Плачковци се среща в отдели: **62 „б, е, 3, 5”**

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ПП „Българка”. Не се планират и провеждат лесовъдски мероприятия в ПЗ „ Мъхнатите скали”, където се намират находищата на вида както и в буферната зона около ПЗ. Откритите пространства в които се среща видът не се използват за складове на дървесина и извозни пътища.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Сизон (*Sison amomum* L.)

Двугодишно, голо, сивозелено растение с тънък вретеновиден корен. Стъблото високо 30-80 см изправено, цилиндрично, фино набраздено или с надлъжни бразди, твърдо, плътно в горната си част а често и още от основата разклонено. Приосновните листа с дълги дръжки, пересто наделени с 3-5 двойки странични листчета. Долните и средните листа два пъти пересто наделени или триделни с пересто наделени дялове. Най-горните листа много дребни, приседнали, триъгълни, крайните им дялове тясно линейни, целокрайни и на върха заострени. Сложните сенници многобройни, разположени по върховете на клонките или в пазвите на най-горните листа – главните лъчи 3-7 в основата с обвивка от 2-5 къси шиловидни листчета. Сенниците широки до един см. с 2-6 цвята на различно дълги дръжки. Чашката почти без зъбци. Венчелистчетата бели, по – къси от 1 mm. Плодовете 1,5-2,5 mm широки, широко яйцевидни, елипсовидни до почти кълбовидни, отстрани леко сплеснати, при узряване, чернокафяви до почти черни. Цъфти през периода VII – VIII; а плодоноси през VIII – IX.

Расте из влажни и сенчести места край реките, из храсталаците и в окрайнини на гори, край пътища и горски пътеки в предпланините и долния планински пояс.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**.

На територията на ДГС Габрово се среща в отдели **88** „з, щ“; **94** „5“; **122** „г“, а частта на парка от ДГС „Плачковци“ в отдел **130** ц1.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на парка. Не се планират и провеждат лесовъдски дейности в посочените подотдели.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Гололистна (Германска) наумка (*Cynoglossum germanicum* Jacq.)

Двугодишно тревисто растение. Стъблото високо 30 – 80 cm., в основата с остатъци от стари листа. Приосновните и долните стъблени листа, с тясно крилати, влакнести дръжки, на върха заострени, отгоре голи, отдолу влакнести, целокрайни по ръба ресничести. Стъблените листа нагоре издребняващи, приседнали. Клонките на съцветието разположени странично. Цветните дръжки, дълги, при плода удължаващи се и отклоняващи се надолу. Чашката с елептични дялове, двата малко по големи. Венчето бледо розово. Орехчетата заоблени, изпъкнали, с гъсти, нееднакви, неправилно разположени, бодливи, на върха със звездовидни шипчета. Цъфти през периода V-VII. Плодоноси през месеците VI-VIII

Расте по сенчести и гористи места.

Много рядък вид намиран еднократно от българския ботаник Иван Нейчев през 1899 г. в Шипченска планина. Преоткрит отново през 2006 г. на територията на ПП "Българка". За момента парка е единственото място, където се среща този вид.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **изчезнал**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **ЕН**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Габрово се среща в отдели: **60** „д, е”; **62** „д”; **63** „к”; **71** „ж”; **73** „м, н, з, 7”

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и точно картиране на находищата на вида в границите на ПП „Българка”. Не се планират и провеждат лесовъдски дейности в посочените подотдели.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на болести и неприятели).

Лудо биле (*Atropa bella-donna* L.)

Многогодишно тревисто растение. Стъблото високо 0,5-1,5 до 2 m. Листата прости, целокрайни. Цветовете единични по-рядко по два на влакнести дръжки. Чашката 5-делна. Венчето при отвора на венечната тръбица звънчевидно или тръбесто-звънчевидно, кафяво-виолетово или зеленикаво. Плодът е лъскава, черна, кръгла ягода. Месестата част обикновено е червеникавопурпурна. Цъфти през периода V-VII; а плодоноси VIII-IX.

Разпространена е из сенчести гори, сечища и храсталаци главно в букови, дъбови и габърви съобщества.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**.

На територията на ДГС Габрово на по-големи петна се среща в отдели: **35** „р”; **63** „г, е, к”; **68** „и”; **73** „м, н, 3, 7”, а на територията на ДГС „Плачковци” в отдели: **62** а, е;

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида на територията на парка. При провеждане на лесовъдските мероприятия да се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на беладоната. Вероятно е видът да се среща и в други подотдели.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находищата на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Хоботниче (*Rhynchocorys elephas* (L.) Griseb.)

Многогодишно тревисто растение. Коренището тънко, пълзящо, с многобройни нишковидни корени. Стъблата 18-45 cm високи, прости или в горната част разклонени, гъсто влакнести. Листата срещуположни, рядко най-долните последователни, обратнояцевидни, закръглени или почти сърцевидни в основата, на върха тъпи или закръглени, гъсто просто влакнести. Съцветията рехави гроздове, с малко цветове, нагъсто влакнести дръжки. Венчето жълто с две кафяви петна; шлемът 3-4 mm дълъг; човката в основата с две зъбчета; светлокафява, отсечена на върха. Кутиятата почти кръгла, просто влакнеста. Семената елипсоидни, светлокафяви, мрежовидно набръчкани. Цъфти през периода V-VII, плодоноси през VI-VIII.

Среща се край потоци, влажни горски поляни, букови и иглолистни гори в планините.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **VU**, както и в приложение III на ЗБР.

На територията на ДГС Габрово се среща в отдели: **52 „б“**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ПП „Българка“. Не се планират и провеждат лесовъдски дейности в посочените подотдели.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis* Friv.)

Многогодишно тревисто растение. Цветоносните стъбла са високи до 12 cm, безлистни. Листата са продълговати, покрити с власинки, събрани в основата на стъблото в розетка. Цветовете са по 2-5 на върха на всяко стебло. Чашката е дълбоко пет разделна. Венчето е фуниевидно от бледо до наситено виолетово, двуустно – горната устна е с два а долната с три дяла. Плодът е конична кутийка с много семена. Цъфти от май до юли, семената узряват през юли – август. Расте на силикатни и варовити скални терени, по пукнатини на скални разкрития предимно на засенчени места с висока въздушна влага.

Терциерен реликт; Балкански ендемит (България, Гърция). Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев, 1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висши растения и гъби в Р. България в категория **ЛС**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на парка в ДГС Габрово се среща в отдели: **46** „9”; **61** „а, б, в, г”; **62** „а, б, г, 1, 2”; **65** „а”; **66** „е, ж”; **67** „т, у” **87** „в”; **95** „б”, а на територията на ДГС „Плачковци” в отдели: **46** 3; **47** ж; **49** в; **55** д; **56** е; **57** а, б; **59** д, г, 1; **62** б, д, 3, 5.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ДГС Габрово. При провеждане на лесовъдските мероприятия се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на силивряка. Съгласуване на предвидените мероприятия с ДПП „Българка”.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Градинска паламида (*Cirsium oleraceum* (L.) Scop.)

Многогодишно тревисто растение. Стъблото високо до 1-1,5 m. Листата тревисто зелени – голи или с редки власинки, дълбоко нарязани като дяловете завършват с къси осилчета. Цветовете са тръбести, разсечени почти до основата на цвят са бледо жълти, събрани в съцветие – кошничка. Плодовете са плодосемки (ахени). Цъфти през месеците от VI до IX, а плодоноси от VII до X.

Разпространена е по влажни места край скали, край потоците и реките, по поляни и в покрайнините на горите до към 1600 m н.в. В България се среща само в Централна Стара планина.

Видът е в Червената книга на Р. България (Велчев;1984) в категория – **рядък**. В Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **EN**.

На територията на ДГС Габрово се среща в отдели: **77 „и“; 95 „б“; 96 „1“; 97 „р, с“**.

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ПП „Българка“. В посочените подотдели не се планират и провеждат лесовъдски дейности в зоните в които има индивиди на вида. Откритите пространства в които се среща градинска паламида не се използват за складове на дървесина и извозни пътища. В 20 метрова зона на съседните на откритите пространства насаждения не се провеждат лесовъдски дейности.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Немска мирикария (*Myricaria germanica* (L.) Desv.)

Храст висок до 3-4 метра. Младите клонки зелени, старите светло кафяви. Листата са 4-6 mm дълги, люсповидни, целокрайни, полегнали върху клонките, последователни, без прилисници. Съцветията са разположени върху младите, зелени клонки. Цветовете двуполови, петчлени, актиноморфни. Венчелистчетата свободни. Прицветниците по-дълги от цветовете. Тичинките са 10 сраснали с дръжките си до средата. Завръзът е с приседнали близалца. Плодът е пирамидална кутийка до 10 mm дълга, разпукваща се на три дяла. Семената обратно яйцевидни, голи, с осилче на върха и хвърчилка от власинки. Листата тясноделтовидни, почти люсповидни. Цъфти през периода V-VII.

Среща се по чакълести влажни места.

България видът се среща единствено на територията на ПП „Българка”, включен е в Червените списъци на висшите растения и гъби в Р. България в категория **CR**, както и в приложение III на ЗБР

На територията на ДГС Габрово се среща в отдели: **94 „5”**;

Препоръки и указания за стопанисване

Инвентаризиране и картиране на находището на вида в границите на ПП „Българка”. Посоченият подотдел не се използва за складове на дървесина и извозни пътища. В 20 метрова зона на съседните насаждения не се провеждат лесовъдски дейности.

Препоръки и указания за мониторинг

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Други растителни видове с природозащитна стойност, установени на територията на ПП „Българка” са включени в доклада „*Инвентаризация на флората на територията на ПП „Българка”*”

1.2.2 ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ ВКЛЮЧЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ I КЪМ НАЦИОНАЛНОТО РЪКОВОДСТВО, УСТАНОВЕНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДДС „ГАБРОВО”

Видра (*Lutra lutra* L.)

Използвани хабитати: средно големите не пресъхващи реки и язовира. Този тип местообитания могат да се считат и като места за размножаване и биокоридори. За размножаване се използват дупки издълбани в корените на стари дървета по речните брегове – върба, бряст и други. **Застрашен вид**, включен в „Червена книга на България, том 2. На база теренни проучвания и литературни данни е определена численост на вида в парка от 6-7 до максимум 11 възрастни видри, постоянно или спорадично пребиваващи в него.

Препоръки и указания за стопанисване:

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките в парка, вкл. недопускане на мероприятия по т. нареченото “прочистване” на речните корита. Опазване на рибните ресурси. При наличие на обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък. Мерки за превенция на браконьерството.

Препоръки и указания за мониторинг

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровите пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

Кафява мечка (*Ursus arctos*)

Най-едрият хищен бозайник в България. Разпространена наредко из планинските гори на Западна и Южна България - главно Рила, Пирин, Централна Стара планина и Родопите. Обитава сравнително голяма индивидуална територия. Застрашена от изчезване в Европа.

Включен в Червена книга на България т. 1 с категория **рядък**.

Разпространението на вида в парка в свързано с пояса на буковите гори в парка, а спорадично присъства и в по-ниски и по-високи части. Старите широколистни гори се считат и като места за размножаване и биокоридори.

Популацията в парка спрямо капацитета на средата е относително добра. На база теренни изследвания и литературни данни може да се приеме плътност на женските от 1 индивид на 50-60 кв. км, и по този начин е изчислено наличието на 4-5 размножаващи се женски и 1-2 мъжки. Данните от таксацията на дивеча до голяма степен съвпадат с тези получени по време на теренната инвентаризация на едрите бозайници.

На територията на ДГС Габрово - следи са виждани в отдели 19-24, 31-33, 83-93, 113-118, но видът с голяма вероятност се среща в цялата високопланинска част на парка. В частта от парка в рамките на ДГС Плачковци присъствието на вида е установявано в отдели 25; 27; 45-51; 55-59; 62-65.

Препоръки и указания за стопанисване

Необходимо е точно установяване територията на обитаване на вида и размерите ѝ. В съседните на леговищата (ако евентуално бъдат идентифицирани) подотдели не се планират и провеждат сечи, така че около тях да се създаде буферна зона с радиус минимум 800 м. В района на обитание на вида да не се провеждат мащабни и интензивни сечи. Недопустимо е изграждането на спортни и туристически комплекси в районите на постоянно обитаване на вида.

Препоръки и указания за мониторинг

Да се провежда постоянен мониторинг (по следи, екскременти и т.н.) на състоянието на вида в района, а също с помощта на подхранване – наблюдения на вида за установяване на числеността му.

Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)

Обитава обширни широколистни, смесени и иглолистни гори или скални комплекси, предимно в ниските части на планините и в равнините. Гнезди на дървета с височина 6-30 м, но по-често в скални ниши, козирики, и цепнатини. Храни се с дребна риба, земноводни, змии и др, главно покрай чисти и богати на риба реки, както и около рибарници, язовири и др.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2,.

По време на теренната инвентаризация на орнитофауната за целите на ПУ за парка, постоянното присъствие на вида в парка не бе потвърдено, макар и да бе неколkokратно наблюдаван. Статутът му е по-скоро на мигриращ през територията на парка.

Препоръки и указания за опазване

Опазване чистотата на реките и рибните ресурси. Осигуряване на зони на спокойствие около гнездата и местата за хранене. В отделите, където са установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – голи сечи, възобновителни сечи на големи площи. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.02 - 31.08. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус 250 м. Да не се сече крайречната естествена растителност.

Препоръки и указания за мониторинг

Необходимо е да се записват всички наблюдения на вида през гнездовия период и да се следи за евентуални концентрации на вида по течението на р. Камчия и в други райони по време на миграционния период.

Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)

Като прелетна птица преминава през март-април, а наесен – през септември, но главно през октомври, като редовно зимува в по-топлите и малоснежни райони на страната. През време на прелета обитава по-влажни места в окрайнини на гори, поляни, места с единични групи дървета и храсти, разсадници, обрасли мочурища и околности на водоеми. У нас е много рядък гнездещ вид, разпространен главно в Рила, Пирин, Родопите и Стара планина, по-рядко – и в Странджа. През последните 50 години е драстично намалял у нас както като гнездещ, така и като мигриращ вид.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ДГС Габрово не е регистриран през гнездовия период, а само по време на миграция.

Препоръки и указания за опазване

Опазването на старите широколистни гори е от първостепенно значение за бекаса.

Препоръки и указания за мониторинг

Да се проведе специализирано търсене за евентуални гнездовища на вида на територията на ДГС Габрово. Най-подходящ за регистрирането на токуващи птици е периода март-април и при установяване на такива, локализирания район да се опази от човешки дейности доколкото това е възможно.

Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.)

Обитава разнообразни по видов състав стари широколистни, а също смесени буково-иглолистни гори, понякога и скалисти места. Гнезди в хралупи на дървета, много рядко и в скални дупки. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 121“. У нас е пред прага на изчезване като гнездещ, с катастрофално намаляваща численост. Силно зависим от наличието на стари гори с големи хралупести дървета.

На територията на ДГС Габрово вероятно гнезди в отдели - 3, 14, 74, 77, 78, 85, 86, 93, 115, 118, 120, а на територията на ДГС Плачковци в отдели 2; 3; 11; 15; 46; 49; 64; 68; 98; 100; 126; 128; 309.

Препоръки и указания за опазване

В отделите/подотделите/, където е установен вида не се провеждат сечи в периода април до края на август. Турнусът на сеч на тези насаждения се увеличава поне с един клас на възраст. Лесовъдската намеса трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Интензивността на намесата е не повече от 20% от запаса, като площта на отваряните възобновителни пространства е не по-голяма от един път височината на дървостоя. Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми). Определен брой съхнещи, хралупести дървета дори се оставят и извън картираните отделите!

В посочените отделите да се отделят повече гори в фаза на старост.

Препоръки и указания за мониторинг

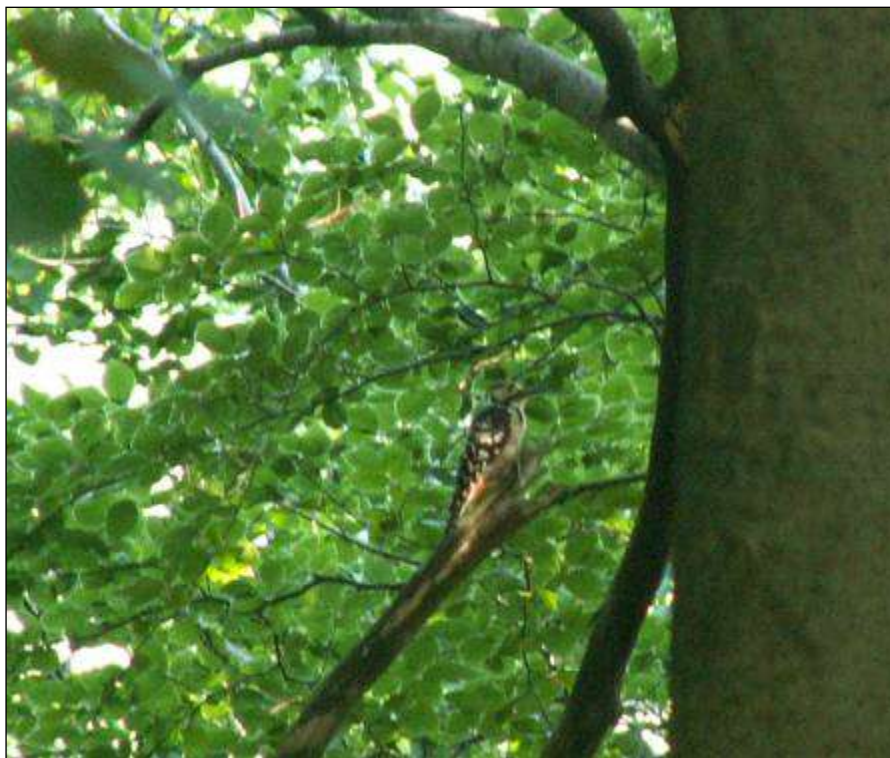
Да се установи евентуалната численост и разпространение на вида на територията на ДГС през гнездовия период и евентуалните места за концентриране през есенно-зимния период.

Южен белогръб кълвач (*Dendrocopus leucotos lilfordi* Sharpe & Dresser)

Обитава стари букови и дъбови гори, също смесени буково-иглолистни и по-рядко иглолистни гори. Излетели от гнездата млади са наблюдавани през юни.

Рядък, реликтен подвид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 126“. У нас с фрагментирано разпространение в планините. Една от най-големите му субпопулации е в Централна Стара планина, където обитава главно стари букови гори на северни склонове.. Силно привързан към стари гори със сухи и гнили дървета, където намира храната си – корояди и ларвите им. У нас е застрашен от изчезване.

На територията на парка гнезди в следните отделите и подотдели от ДГС Габрово: 1, 14, 21, 22, 23, 34, 76, 78, 83, 85, 86, 88, 94, 104, 114, 117, 118, 120, 285, а от ДГС Плячковци в отделите 4; 16; 17; 27; 46; 49; 56; 64; 65; 67; 68; 69 г, д; 101; 118; 119.

Препоръки и указания за опазване

В отделите/подотделите/, където е установен вида не се провеждат сечи в периода февруари до началото на юли. Турнусът на сеч на тези насаждения се увеличава поне с един клас на възраст. Лесовъдската намеса трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Интензивността на намесата е не повече от 20% от запаса, като площта на отваряните възобновителни пространства е не по-голяма от един път височината на дървостоя. Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми). Определен брой съхнещи, хралупести дървета дори се оставят и извън картираните отдели!

В посочените отдели да се отделят повече гори в фаза на старост, като фрагментите от гора в тази фаза следва да бъдат не по-малки от 500 ха.

Да не се допускат интензивни стопански дейности /вкл. развитие на туристическа инфраструктура, строителство/ в отделите с гнездене на вида.

Препоръки и указания за мониторинг

Да се маркират с GPS всички срещи на вида, независимо в кой сезон. Най-удобното време за търсене на вида е през пролетта –от март до май и през есента-септември-октомври. Прилагането на акустична имитация за привличане на вида увеличава в пъти шанса да бъде открит в даден горски участък.

Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в отдалечени горски участъци. На територията на парка птици са видяни и вероятно гнездят в отдели: 120; 300 от ДГС Плачковци.

Препоръки и указания за опазване

Да се ограничат сечите в отделите с установено гнездене на вида. В отделите с установени гнезда да не се водят сечи в район с радиус 500 m около гнездото. Опазване на старите клонести дървета, които предоставят гнездова база на вида. Да не се допуска унищожаване на пасища и ливади. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожават хранителната база на вида. Да не се разорават малкото налични ливади и пасища в района.

Препоръки и указания за мониторинг

Картиране на гнездящите в ДГС двойки /в периода 1.05.-31.07./ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Рядък вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България /**застрашен**/. Гнезди на стари дървета най-често на тополи, брястове, дъбове и букове. На територията на парка през размножителния период двойки са наблюдавани в отдел **283** от ДГС Габрово.

Препоръки и указания за опазване

В отделите, където са е установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – голи сечи и възобновителни сечи на големи площи. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.04 до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 250 м. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

Да не се изсича крайречната естествена растителност. Да не се разорават малкото налични ливади и пасищата в района.

Препоръки и указания за мониторинг

Картиране на гнездящите в ДГС двойки/в периода 1.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)

Много **рядък вид** и малочислен вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България . Гнезди най –често в крайречни и низинни гори/липови,дъбови и др. Храни се с влечуги, дребни бозайници и птици. На територията на парка през размножителния период двойки са наблюдавани в отдели **284** от ДГС Габрово.

Препоръки и указания за опазване

В отделите, където са е установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – голи сечи и възобновителни сечи на големи площи. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.04 до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 250 м. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

Да не се сече крайречната естествена дървесна растителност. Да не се разорават наличните ливади и пасища в района.

Препоръки и указания за мониторинг

Картиране на гнездещите в парка двойки /в периода 15.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*)

Много рядък вид врабчоподобна птица у нас. Включена в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в новата Червена книга на България. Гнезди в спорадично в стари букови гори, главно в Стара планина. Гнезди в хралупи и полухралупи. В парка е установена в отдели **21, 23, 82, 84, 85, 88, 93, 106, 116, 117, 119** от ДГС Габрово и отдели **22; 23; 25; 47 а, в, ж, и, к; 49; 51; 56; 59; 64; 65; 66 а, м; 83; 99; 114** от ДГС Плачковци.

Препоръки и указания за стопанисване

Лесовъдската намеса в подотделите, в които е установен вида трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Интензивността на намесата е не повече от 20% от запаса, като площта на отваряните възобновителни пространства е не по-голяма от един път височината на дървостоя. Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми). Определен брой съхнещи, хралупести дървета дори се оставят и извън картираните отдели!

Поставяне на изкуствени къщички за подпомагане на гнезденето в горски участъци в които липсват хралупести дървета.

Препоръки и указания за мониторинг

Допълнителни проучвания за прецизиране разпространението и числеността на вида в района. Следене на динамиката на популацията.

Други животински видове с природозащитно значение, установени на територията на ПП „Българка“ са включени в докладите „Инвентаризация на безгръбначните животни на територията на ПП „Българка“; „Инвентаризация на ихтиофауната на територията на ПП „Българка““, „Инвентаризация на земноводните и влечугите на територията на ПП „Българка“, „Инвентаризация на орнитофауната на територията на ПП „Българка“, „Инвентаризация на бозайниците на територията на ПП „Българка“

1.3 ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в *Приложение 2* към Ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на *Приложение 2* към ръководството, тогава гората е ГВКС.

В района на ПП „Българка” има и миграция и нощувки на големи ята дневни грабливи птици /в различни горски участъци през отделните години/ - осояди, малки кресливи орли, змияри, черни кани, обикновени мишелови, тръстикови блатари. Във връзка с опазването на тези концентрации е недопустимо изграждането на вятърни електрогенератори на територията на парка.

2 ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ

Съгласно критериите: географско местоположение; естествено разпространение на дървесните видове; фрагментираност на съобществата и минимална площ е разработена цялостна оценка на горите в България, като са определени горскостопанските единици, попадащи в тази консервационна стойност.

Територията на ПП „Българка” попада изцяло в тази категория.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на лесистостта на територията.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особенностите на конкретното насаждение.
3. Не по-малко от 2% гори от основно представените горскодървесни видове на територията на горскостопански единици или части от тях, попадащи във ВКС 2, трябва да бъдат отделяни за превръщане в гори във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържа определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав на насажденията.

7. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. В определените по ВКС 2 територии да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение, с изключение на ДДС.
8. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.
9. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията, независимо дали съществуващият процент е под определения по критерий. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на живите организми – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и размер на територията. Количествените показатели трябва да съответстват на посочените в таблицата за пълна оценка за всеки от определените горско-растителни пояси.
2. Мониторирането се извършва всяка година по документи и снимков материал. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконно изсичане, необмислено разработване на мини, и неустойчиво земеделие.
5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато е възможно.

3 ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА

ГВКС представляват всички ЗГТФ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ЛУП на ДГС „Габрово“, ДГС „Плачковци“ и ДГС „Мъглиж“. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми, актуализирано с данни от проведената инвентаризация на растителността за целите на ПУ. Съгласно списъка към *Приложение 4* на *Националното ръководство за определяне на ГВКС*, за територията на ПП „Българка“ са идентифицирани 7 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви. Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирани), кисели кафяви светли горски почви и ранкери, формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалинни шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения - както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон - от 700 до 1700 m надм. вис. В долната част на този диапазон (700-1100 m надм. вис.) горите са монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*). На по-големи надморски височини (1300-1700 m надм. вис.) обикновеният бук формира както чисти, така и смесени гори с обикновена ела (*Abies alba*) и обикновен смърч (*Picea abies*). Единично участие имат офиката (*Sorbus aucuparia*), трепетликата (*Populus tremula*), бялата бреза и белият бор (*Pinus sylvestris*). Ацидофилните букови гори имат добре развит тревен синузид с преобладаване на видове, чието разпространение е свързано с кисели почви. В някои съобщества се формира мъхова покривка. На базата на различия и особености на почвената покривка (механична структура, каменливост, мощност, богатство, влажност) и на флористичния състав се различават два подтипа ацидофилни букови гори. На територията на ПП „Българка“ са представени и двата подтипа.

Типични ацидофилни букови гори (асоциация *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae*).

Към този подтип се отнасят голяма група ацидофилни букови гори, с широко разпространение в България - Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Западни Родопи, Врачанска планина, Васильовска планина и Беласица. Развиват се най-често в диапазона 1000-1500 m надм. вис. и заемат предимно стръмни склонове с различни изложения. Почвите са сравнително плитки и бедни кисели кафяви горски ненаситени, ранкери, и по-рядко кафяви горски наситени. Константни

и доминиращи видове са *Luzula luzuloides* и *Deschampsia flexuosa*. Други често срещани се видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Hieracium murorum* gr., *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*. В отделни фитоценози доминанти и субдоминанти са *Bruckenthalia spiculifolia*, *Calamagrostis arundinacea*, *Juniperus communis*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Veronica officinalis*, както и някои мъхове - *Leucobrium glaucum*, *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum juniperinum* и др.

Ацидофилни букови гори върху сипеи и каменисти терени (групировка *Geranium macrorrhizum-Fagus sylvatica*).

Този подтип включва букови гори на терени със скални разкрития, големи камъни и на сипеи. Разпространени са най-често в диапазона 1100-1500 m надм. вис. на склонове с различни, но предимно източни изложения в Осоговска планина, Васильовска планина, Източни Родопи, Средна гора, Стара планина, Северен Пирин, Беласица, Руй планина и Рила. Тревният синузид е разпокъсан и е развит главно между камъните, където се е формирала кафява горска ненаситена почва (*Dystric Cambisol*). Преобладаващи видове са *Geranium macrorrhizum*, *Luzula sylvatica* и *Rubus hirtus*. В сипейните участъци има добре развит мъхов синузид, доминиран главно от *Brachytheciastrum velutinum*, *Homalothecium lutescens*, *Isothecium alopecuroides*, *Plagiomnium affine*, *Polytrichum juniperinum* и др.

Ацидофилните гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "уязвимо местообитание".

На територията на ПП „Българка“ са установени в:

ДГС „Плачковци“ - 25 „у“, 60 „31“, 64 „3“, „и“, 75 „3“, „л“;

ДГС „Мъглиж“ - 340 „д“

G1.63 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests

Неутрофилните букови гори са най-разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по-големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) m при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски. Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по-ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по-високите части на планините образува смесени широколистно-иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най-често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora*.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания (Бисерков и др. 2011) с категория "почти застрашено местообитание".

На територията на ПП „Българка“ неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове:

Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най-разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000-1500 m надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахица, Конявска, Васильовска планина и

Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който най-често доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*.

Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до средно богати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 m. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително пониско покритие. По-високата почвена влажност определя участието на мезохигрофити като *Eupatorium cannabinum* и *Prunella vulgaris*. Основен доминант е *Festuca drymeja*. Постоянно присъствие имат също *Galium odoratum*, *Prenanthes purpurea* и *Rubus hirtus*.

Букови гори с горска светлика (групировка *Luzula sylvatica-Fagus sylvatica*). Тези гори заемат много стръмни склонове във височинния диапазон от 850 до 1500 m. Развиват се върху слабо кисели почви от кафяви горски почви. Имат преходен характер между ацидофилните и неутрофилните букови гори. Срещат се главно в Стара планина, Беласица, Ихтиманска Средна гора, Рила, Врачанска планина и Западни Родопи. Характерния облик на тревния синузий се определя от видовете *Amblystegium serpens*, *Hieracium sabaudum* gr., *Luzula sylvatica*, *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*, *Polypodium vulgare*.

Смесени елово-букови и смърчово-букови гори (групировка *Abies alba-Fagus sylvatica*). В този подтип се включват смесени гори на *Fagus sylvatica* с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Съотношението между дървесните видове е динамично, като в днешно време се наблюдава тенденция на изместване на иглолистните от бука. Смесените иглолистно-букови гори имат фрагментарно разпространение в пояса на иглолистните гори във височинния диапазон 1000-1500 m (1800). Почвите са кафяви горски. Най-голямо разпространение имат в Рило-Родопския масив, районът с най-широко разпространение на иглолистни гори на Балканския полуостров. Техният интразонален характер се потвърждава чрез участието на видове от иглолистните гори (*Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula* и *Picea abies*). Имали са по-широко разпространение в България през атлантическия период, когато климатът е бил по-благоприятен в сравнение с наши дни.

Хигромезофилни и мезохигрофилни букови гори (асоциация *Umbilico erecti-Fagetum*). Това са най-влажните букови гори в България. Разпространени са по речните брегове и на сенчести склонове в долините с надморска височина от 800 до 1600 m. Почвите са наситени кафяви горски и делувиялни. Етажът на тревите е с ниско покритие. Заедно с редица мезохигрофилни видове (*Carex remota*, *Circaea lutetiana*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cardamine pectinata*, *Lunaria rediviva*, *Petasites albus*, *Phyllitis scolopendrium*), тук участват и много балкански и източно-субсредиземноморски видове като *Angelica pancicii*, *Daphne blagayana* и *Umbilicus erectus*. По-голямо разпространение тези гори имат в отличаващите се с много реки северни склонове на Централна Стара планина, а също така и в Средна гора, Лозенска планина и Васильовска планина.

Малка, но специфична група букови гори, съхраняващи реликтна терциерна флора от евксински тип се отнасят към субасоциацията *Umbilico erecti-Fagetum laurocerasetosum*. Разпространени са в Централна Стара планина в диапазона 950-1400 m и представлява реликтен тип букови гори, свързани с балканската рефугия на буковите гори през ледниковия период. Реликтният им характер се подчертава чрез участието на евксинските видове *Laurocerasus officinalis*, *Periploca graeca* и *Trachystemon orientalis*, а така също и на субатлантическо-субмедитеранския вид *Taxus baccata*. По видовия си състав тези гори са близки до горите от източен бук (*Fagus orientalis*), които се срещат в Източна Стара планина и Странджа.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание".

Установени са на територията на ДГС „Плачковци“:

1 б1, г, г1, д, ш, 10 а, д, е, з, л, м, н, п, р, с, т, 11, а, д, ж, з, и, к, м, н, п, р, с, ф, 115, ф, х, ш, 12, б, в, е, ж, и, к, л, м, р, т, у, 13, а, б, б1, в, г, д, м, н, с, у, ц, ч, ш, щ, ю, я, 14, а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, 15, а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 16, в, г, д, е, ж, з, к, м, н, о, р, с, т, 17, а, б, в, г, д, е, з, и, м, н, п, р, с, т, 18, в, 19, ж, н, р, т, у, 2, е, ж, з, к, н, т, 21, ж, к, л, м, н, с, т, 22, е, ж, 23, и, 25, а, в, д, е, и, м, п, р, с, т, 26, з, 27, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 3, к, н, 300, а, б, д, е, з, т1, ф1, 309, б, б1, в1, д1, з, к1, с1, т1, я, 310, и, 311, л, х, ц, 312, а, б, в2, г2, о1, п1, с1, т1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, 313, в1, г1, д1, к1, л1, с1, 314, а, б, л, м, п, 315, а, 316, в1, е1, ж1, ц1, 4, а, б, 45, б, д, е, ж, о, р, с, ф, х, 46, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, т, 48, и, л, м, н, 49, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, 5, з, и, к, л, м, н, р, с, у, ф, 50, е, з, 51, а, б, в, г, р, с, 52, а, б, в, д, с, т, 53, у, ф, х, ц, ч, 54, е, ж, з, и, к, м, н, п, р, у, ф, х, 55, к, л, м, н, о, р, 57, а, 59, а, б, в, г, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ц, 6, а, г, д, е, ж, з, и, к, м, с, т, 60, к1, 61, к, м, о, р, с, ф, 62, а, б, д, е, ж, з, и, к, 63, з, и, 64, а, б, в, г, д, е, ж, 65, г, д, е, з, к, 67, а, б, в, г, д, ж, 68, а, б, з, к, л, м, н, о, п, 7, а, д, ж, и, щ, 70, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 71, а, л, о, р, с, т, 74, г1, 75, а, б, в, г, е, ж, и, н, р, 8, а, б, 83, а1, б1, ш1, 9, ж, к, о, т, у, ф.

ДГС „Габрово“:

1, а, г, 10, а, г, д, е, з, 103, а, б, в, г, е, ж, з, и, л, 104, а, в, д, ж, и, к, л, н, п, 105, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, п, р, 106, б, в, г, д, е, 11, г, д, е, ж, з, 112, в, г, д, е, ж, з, 113, в, г, д, е, ж, з, и, 114, а, в, д, е, ж, з, и, к, 115, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 116, а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, у, ф, х, 119, а1, б1, в1, г1, ю, я, 12, и, к, м, о, п, с, т, у, 120, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 121, а, б, г, и, м, н, о, с, т, у, ф, х, 122, и, к, л, м, н, у, 123, р, с, т, у, ф, я1, 13, е, з, 14, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 15, ж, з, и, к, л, м, у, ф, 2, в, 20, ж, л, м, 21, а, б, в, г, е, з, к, л, м, н, о, п, р, т, ф, х, 22, а, б, в, д, з, и, к, л, м, н, п, р, т, х, 23, и, к, м, н, о, р, с, 24, ж, з, и, к, м, 25, д, ж, з, к, л, м, т, у, ф, х, ц, ч, щ, ю, 26, е, з, и, к, л, н, р, 27, и, л, м, н, о, п, 28, д1, к, л, м, я, 3, д, 318, а, л, ш1, 34, а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, р, с, т, у, ф, х, 4, л, м, н, 40, а, б, в, д, е, з, и, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, 41, б, в, р, у, ф, х, 42, б, д, е, з, и, 43, а, б, г, д, ж, и, к, н, о, п, 44, а, д, е, и, 45, а, б, г, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 48, б1, 5, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 54, а, б, в, г, д, 58, а, б, д, е, з, к, л, н, о, п, с, 7, а, к1, 70, м1, п1, с1, 71, а, а1, а2, б, б1, в, г2, д1, е, е1, е2, з, и, к, м1, н, о, т, у, у1, ц, ц1, щ, ю, ю1, я, я1, 8, а, в, 9, а, б, в, д, е, 99, г1, м, н, о, п, р, с, т, у, ф.

ДГС „Мъглиж“:

330, а, б, в, г, з, л, м, р, 331, г, е, ж, и, 332, г, е, ж, 333, а, в, г, д, е, л, с, 334, б, з, к, м, о, п, с, 335, а, в, г, 336, а, в, г, ж, з, и, 337, а, в, д, 338, а, б, в, д, е, з, и, 339, а, б, в, д, е, к, л, п, с, ф, х, 340, а, г, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, 341, в, ж, з, и, м, о, р, 342, а, б, в, ж, з, и, л, н, 343, а, в, 344, а, б, в, г, ж, к, н, р, с, 345, а, д, ж, и, м, н, о, 346, а, б, в, 48, и, 6, и, 7, а.

G1.66 Medio-European limestone [*Fagus*] forests

Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плиткочовни почви от типове лесивирани файоземи и рендзини. Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). В състава на дървесния етаж участват още *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus* и *C. orientalis*. Храстовият етаж е изграден от *Acer campestre*, *Cornus mas*, *Fraxinus ornus* и *Ligustrum vulgare*. В тревния етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови гори (*Brachypodium pinnatum*, *Lathyrus niger*, *Mycelis muralis*, *Physospermum cornubiense*). характерен белег е и участието на видове от сем. *Orchidaceae* (*Cephalanthera* spp., *Dactylorhiza cordigera*, *Epipactis* spp., *Neottia nidus-avis*, *Orchis pallens*).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория „почти застрашено местообитание“.

На територията на ПП „Българка“ са установени в:

ДГС „Плачковци“:

24, а, в, г, д, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **26**, а, б, г, д, е, ж, и, **47**, а, в, д, ж, з, и, к, **56**, а, в, д, е, ж, и, к, л, м, **57**, б, д, е, з, **58**, а, б, в, г, д, ж, з, и, л, н, о, п, с, т, у, ф, х, **66**, а, в, г, е, ж, з, к, л, м, н, **69**, а, б, в, г, д, е, ж, к, л, м, о, т, у, **72**, а, б, в, г, д, и, л, м, н, о, **77**, а, а2, б, в1, г, д, д1, е, е1, и1, к, м1, о, пб, р, с, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш, ш1, щ1, ю1, я1, **78**, а, б, б1, в1, г1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м, м1, н1, о, п, у1, ц, ч, ш, я, **116**, а2, в1, г1, д1, и1, и2, м2, н2, о1, о2, р1, ф1, ц1, **120**, а1, в1, д1, з1, и1, к1, л1, **127**, о, п, **130**, б3, в2, и1, л2, м1, о3, с3, т2, т4, у4, ф1, я1,

ДГС „Габрово“:

29, а, в, д1, е1, ж1, з, з1, и, и1, к1, л1, м, н1, о, п, т, у, ч, ю, я, **30**, а, б, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, р, с, т, **31**, б, в, г, д, е, ж, и, л, **32**, а, б, в, г, д, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **33**, а, б, б1, в, в1, г, д, е, ж, и, к, м, н, п, с, у, ф, ц, ш, щ, **35**, б, в, е, к, м, н, п, с, т, у, ф, х, ц, ч, **36**, г, д, ж, и, п, с, т, у, х, ч, **37**, а, а1, г, д, д1, е, е1, ж1, з1, и1, к1, л, л1, м1, н1, о1, р, с, т, ф, х, ч, ю, **38**, а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **39**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, **46**, а, в, г, д, е, ж, з, **47**, а, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, **49**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **50**, а, б, и, к, т, у, ф, х, ю, **51**, а, б, в, к, л, н, **52**, а, б, з, к, о, п, **53**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **55**, а, б, в, г, д, **57**, а, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, **59**, а, б, в, г, д, **60**, а, б, в, г, д, е, ж, **61**, а, в, г, д, **62**, а, б, в, г, д, е, ж, **63**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **64**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **65**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **66**, в, е, **67**, б, г, д, ж, з, и, к, л, м, о, р, с, у, **68**, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, е, ж, ж1, з, з1, и, и1, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, х, ч, ш, ю, я, **69**, б, г, д, е, ж, к, л, л1, м, о, о1, п, п1, р1, с1, т1, у, у1, ф1, х1, ц, ц1, ч1, ш, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **72**, а, а1, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, о, п, р, с, у, ф, ц, ч, **73**, а, а1, б1, в1, д, е, и, л, м, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, **74**, а, а1, б, г, г1, д1, е1, к1, н, н1, о1, п, п1, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **75**, в, д, ж, з, и, к, м, **76**, д1, ж1, з, и1, к1, л1, н1, о1, п, п1, р, р1, с, т1, у1, ф, ц, ч, ш, щ, **77**, а, в, в1, г, г1, д, д1, е, ж, з1, у, ф, х, ч, ш, щ, ю, **78**, в, **79**, в, е, з, н, о, р, **80**, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, **81**, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, **82**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, **83**, а, б, г, д, е, ж, з, и, п, **84**, а, б, г, д, е, ж, з, и, **85**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, р, с, **86**, а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, **87**, а, в, з, и, к, л, **88**, а, б, б1, в, г1, д, д1, е, ж1, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, с, т1, у1, ф, ф1, х, х1, ц1, ч, ч1, ш, щ, ю, **89**, а, б, в, г, ж, и, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **90**, а, б, в, д, ж, з, и, к, **91**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, **92**, а, г, д, е, ж, и, к, л, м, **93**, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **94**, а1, б1, в1, г, г1, д, д1, е1, ж, з, и, к, л, м, н, р, с, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ч, щ, ю, я, **95**, а, в, г, е, з, **96**, а, д, л, н, **97**, а, а1, б, в, г, д, е, н, ц, **98**, б1, б3, г1, д1, е1, ж1, и1, м1, о1, п1, щ2, я, **100**, а, ж, з, и, **101**, в, г, д, к, **102**, а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, **107**, б, в, г, д, е, ж, **108**, а, в, г, д, е, ж, з, **109**, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, з, з1, и, и1, к, к1, л, м, н, п, р, с, т, у, х, ц, ч, щ, ю, я, **110**, а1, а2, б1, б2, в1, г1, д1, е, е1, ж, з, л, м, н, о, п, п1, р, с, т, т1, у, у1, ф1, х, ц, ц1, ч, ш, щ1, ю, ю1, я, я1, **111**, а, б, в, г, **117**, а, б, е, и, л, м, н, о, п, р, с, **118**, а, б, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, **287**, а1, б1, в1, д, з1, к, н1, о1, с1, т1, ф, ч, я, **310**, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, о2, п1, п2, р2, с1, у2, ф2, х2, ц2, ч, ч1, ч2, ш2, щ1, щ2, ю, ю1, я, я1, я2, **313**, а, а1, б, б1, в1, г1, д, ж, з, к1, л1, м1, н, н1, о1, п, п1, р1, т, х, ц, ч, ш, я.

G1.69 Moesian [Fagus] forests

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Почвите са кафяви горски и по-рядко канелени горски и рендзини. Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габрови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци съедификатори

са предимно дървесни видове сюжен произход и разпространение - *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*. Храстов етаж обикновено не е формиран. По-често се срещат единични храсти от *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*. Общото покритие на тревния етаж варира в широки граници в зависимост от покритието на дърветата и се характеризира с мозаична структура. Най-често се формират микрогрупировки с преобладаване на следните видове: *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Luzula forsteri*, *Melica uniflora* и *Sanicula europaea*. Други видове с висока срещаемост са *Dryopteris filix-mas*, *Hedera helix*, *Lamium galeobdolon*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Piptatherum virescens*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Potentilla micrantha*, *Sanicula europaea*, *Tamus communis*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana* и *V. riviniana*. Присъствието на *Glechoma hederacea*, *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger* и *Physospermum cornubiense* е указателно за термофилния характер на този тип букови гори. характерен е и пролетният синузид от *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание".

На територията на ПП „Българка“ местообитанието е установено както следва:

ДГС „Плачковци“:

1, к, л, о, 2, а, б, в, д, о, р, 3, а, е, з, 4, д, е, ж, з, к, м, 5, д, е, ж, 6, п, р, 7, о, х, ш, 8, и, л, 18, а, 19, г, д, 20, а, а1, б1, в1, г1, д, е, ж, з, з1, и, и1, к, к1, л, м, м1, н, н1, о, о1, п1, р1, ш, ю, ю1, я, 22, б, г, к, л, м, 23, а, б, в, г, д, е, ж, л, о, п, р, с, 25, б, 27, а, б, в, г, е, з, л, м, с, т, у, 48, б, в, г, ж, з, к, о, п, р, т, ф, 51, д, ж, з, л, о, 52, ж, и, л, о, 53, а, б, в, г, ж, з, л, м, о, р, с, 54, ц, ч, 55, в, г, д, е, ж, и, т, у, 60, а, а1, б, б1, в, д1, ж, и, л1, м1, о1, п1, р, ч, ш, ю, 61, а, б, г, е, у, х, ц, 63, а, б, в, д, е, л, м, н, о, п, 65, а, б, н, 68, в, г, д, е, ж, 70, с, т, у, х, ц, 71, в, е, и, 73, б2, в2, г2, д2, е1, з1, и1, к, л1, м1, о1, у, х1, щ1, ю1, 74, а1, д, д1, е, ж, и1, к1, л1, м, м1, о1, п, п1, р, р1, с1, т1, у1, х1, ц, ц1, ч, ш, ш1, щ1, ю, ю1, я, я1, 75, а1, б1, в1, д1, и1, к1, л1, н1, о1, п1, р1, ю, я, 76, а, а1, г, д, е, з, л, р, с, щ, 77, ж, т, у, 78, н2, п2, у2, ф2, х2, ц2, ч2, 93, а2, а3, б3, в1, в2, в3, г, г2, г3, д, д2, д3, е2, е3, ж3, з1, з3, и1, и3, к2, к3, л, л1, л2, м, м2, м3, н, н2, н3, о, о1, о2, о3, п, п2, р, р2, с1, с2, т1, т2, у2, ф1, х1, ц1, ч1, ш2, щ2, ю1, ю2, я1, я2, 94, а, о1, п1, р1, с1, т1, у1, х, ч1, щ1, ю1, 95, а2, в2, г2, е1, ж1, и2, л1, м1, н, п1, с1, с2, ц, ш1, щ1, я1, 96, а, а1, в, в1, г, г1, д1, е, ж1, и1, п, с, у, ф, х, ц, ч, ю, 97, а, а2, г, ж, ж1, и, л, м, н, о, п, р, с1, у, ф, х, ц, ц1, я1, 98, а, б, в, в1, г, г1, д, д2, е, е1, е3, ж, ж1, ж3, з, и, к, к2, л, л2, м, н, о, п, п3, р, р2, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф2, х, ц, ч, ч1, ш1, я1, 99, б1, е1, ж1, з, з2, и, и2, н2, о2, п, п2, р1, р2, с, с1, с2, т, т1, т2, у, у1, ф1, ц, ш1, щ, 100, а1, б1, г2, д2, д3, е2, е3, ж, ж2, ж3, з2, з3, и2, л1, м1, н1, о1, п, р, т4, у4, ф2, ф4, х3, х4, ц4, ш2, щ2, ю1, я, 101, в1, в2, г, г1, ж, ж1, з1, и, и1, и2, к, м, м2, н, н2, о, п, с3, у, ф, х, х1, ц, ц1, ч, ш, щ, щ2, ю1, ю2, я, я1, 102, з, и, м, н, о, т, 103, л, с, т, 104, в2, н, 105, в, г, г1, е, е1, ж1, з1, н1, с, у, ф, х, ч, 106, ж2, з2, и2, к2, л2, н2, о2, п2, р1, р2, с1, с2, у1, у2, ф1, ч1, ч2, ю2, 107, а1, б1, б2, в2, ж1, з2, и, к, к1, л, м, м1, н1, о1, п1, р1, с, с1, т, у1, ф1, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш1, щ, ш1, 108, д, д1, е1, ж, з, и, л, м, н, н1, о, о1, т, 109, а, б1, г1, ж1, з1, л, н, о, у, ф, х, ц, ш, щ, 110, и1, х1, 114, а2, и2, к2, м1, н1, п1, с, т1, ф1, 115, а, а1, б, б1, б2, в, в1, в2, г1, г2, д1, е1, ж1, к1, л, м, н1, о, п, р, т, у, ц, ц1, ч, ш, ю, я, 116, ш, 118, б3, е3, ж2, з3, и1, и2, и3, л1, м1, н1, с, т, у, ф, ч2, щ, 119, а, б, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, о, п, с, т, у, х, ц, ч, 121, в1, е1, з1, и, м, н, о, с, ш, щ, 122, а3, б2, б3, в2, в3, и1, и2, к, л, м, м1, н, о1, п1, р1, р2, с2, т2, у1, у2, х1, ч2, ю1, 123, з, и, л, н, 124, л, о, п, р, с, ф, х, 125, з, и, к, н, о, у, х, 126, а, б, г, к, л, м, н, о, т, х, 128, в, г, л, с, у, ф, 129, а1, в1, е, е1, з, з1, и, и1, к, к1, н1, ч, ш, 300, в1, г1, д1, е1, ж1, и1, н1, о, о1, п1, р, с, с1, т, у, х, ц, ю, 301, л, н, п, р, щ, ю, 302, д, н, 303, а, г, д, е, и, м, р, ф, 304, а, б, б1, г, е, ж, к, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, 305, а, б, в, д, е, ж, з, ф, 306, г, з, 307, о1, ф1, 308, а, в, г, д, е, 309, в, г, д, е, 310, б, ж, з, 311, а, ж, 312, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е1, ж1, з1, и, к, л, н1, о, с, т, ц1, 313, а, е, ж, з, и, к, н, о, п, р, р1, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, я, 314, д1, ж1, з1, и1, н, о, р, с, т, ц, ч, ю, я, 315, г, г1, е, е1, л, о, п, р, с, с1, т, т1, у, у1, ф1, х, ц, ч, 316, а, б, в, г, д, е, ж, з, л, о, у, х, ц, ш, ю,

ДГС „Габрово“:

1, б, в, д, е, ж, з, и, к, 2, а, г, д, е, ж, л, 3, а, б, в, г, 4, а, г, д, ж, з, и, к, 5, а, а1, б, б1, в, г, д, е, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, н, т, ц, ш, щ, ю, я, 7, а1, б1, в, в1, г, г1, д1, е, е1, ж, ж1, з1, и1, о1, п, п1, р, р1, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 8, д, е, з, к, л, о, п, 9, г, 10, б, 11, а, б, 12, а, б, д, е, ж, з, 13, а, в, д, 14, а, б, д, ж, з, л, 15, в, г, 16, а, б, в, г, е, 17, б, в, е, ж, з, и, к, м, н, п, с, т, у, ф, х, 18, г1, ж1, ч, ю, 19, б, д, ж, и, к, л, м, н, р, с, ф, ц, ч, щ, 20, б, д, з, и, к, 21, ж, и, 22, ж, 23, а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 24, б, в, д, е, 25, а, в, г, и, я, 26, а, б, в, г, 27, а, б, в, г, е, 28, б1, в1, г, г1, д, е, ж, з, и, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, ш, 48, а, а1, б, в, г1, д1, ж, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, п1, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф1, х1, ц1, ш, щ, ю, я, 56, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 58, в, ж, и, 70, б1, в1, ж, и1, к1, л1, о1, у1, х, х1, ц, ч, ш, щ, 99, а, а1, б, в, г, д1, е, е1, ж, л, х, ц, ч, ш, щ, 106, а, 119, а, б, в, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 120, б1, в1, г1, д1, е, з1, ф, х, ц, ч, ш, 121, ч, 122, а, б, д, ж, 123, а1, а2, б2, в2, д1, е1, з1, и1, к1, м1, н1, н2, о1, п1, п2, р2, с2, ф1, ф2, х, х1, ц1, ш1, ш2, щ1, ю1, я, 124, п, х, ш, 133, г, ж, у2, 311, а, б1, е1, з, з1, и, м, н1, о, о1, п1, р1, с1, т, у, ц, щ, ю, 312, б, в, д, ж, з, и, к, л, м, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, 314, б, в, г, е, ж, и, о, п, 315, е, ж, м, 316, б, д, ж, н, ц, ч, ш, 317, б, в, г, е, ж, и, к, н, с, 318, а2, б, б2, в1, в2, г, г1, д1, е, ж, з, з1, и, и1, к, м, м1, н, н1, п, р, с, т, у1, ф, ц1, ч1, ш, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, 319, а1, б1, в1, г, е, з, и, к, л, о, п, у, 320, а, а1, б, г, ж, и, л, м, н, о, п, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 321, а, б, д, з, к, м, 322, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п,

G1.7C1 [Ostrya carpinifolia] woods

Съобщества с участие на воден габър (*Ostrya carpinifolia*). Водният габър формира както горски, така и храстови съобщества предимно на скалисти варовикови и по-рядко на силикатни терени в Южна България и фрагментарно по северните склонове на Стара планина. В състава им участват както термофилни видове, някои от които с предимно южен произход и разпространение, така и мезофилни видове, характерни за букови, габърви и горунуви гори (*Acer hyrcanum*, *Aremonia agrimonoides*, *Brachypodium pinnatum*, *Carpinus betulus*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Cotoneaster nebrodensis*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus ornus*, *Haberlea rhodopensis*, *Hedera helix*, *Luzula luzuloides*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Poa nemoralis*, *Polypodium vulgare*, *Quercus dalechampii*, *Tamus communis* и др.).

Местообитанието е включено в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "уязвимо местообитание".

На територията на ПП „Българка“ съобществата на водния габър, отговарящи на характеристиките на местообитанието се срещат главно на стръмни склонове и по-рядко в дълбоки влажни дерета в пояса на мезофилните габърви и букови гори в ДГС „Габрово“, отдели: 76, т, у, 77, б1, ж1, к, л, м, о, р, с, 78, г, ж, з, к, л, м, р, 79, м, с, 87, б, д, е, ж, 98, в1, 100, б, 101, а, е, з, 105, а, .

G1.A4 Ravine and slope woodland

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с многовидов дървесен етаж и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp., и *Fraxinus* spp., с различно доминиране на видовете. Полидоминантните фитоценози най-често заемат повече или по-малко стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси, по-често на варовик. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са се запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Център на разпространение на това местообитание е континентална Европа, но то е широко разпространено от Скандинавия до Пиренеите и в Италия. България се намира в югозападната част на ареала му.

В типичния случай в Европа съобществата от този тип се срещат на силикатни скали, а в България по-често на варовик. Разполагат се по стръмни речни долини в нископланинския, предпланинския и планинския пояси в цяла Европа. Малки промени в условията на субстратите или във

влажността водят до преход към букови гори (или към термофилни дъбови гори при ксерофитни условия. Това местообитание е екологично вариабилно с различно участие на дървесните видове. Флористичните различия се дължат на разликите в наклона, изложението и вида на субстрата. Флористичният му състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др. Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "застрашено местообитание".

На територията на ПП „Българка“ е установено в:

ДГС „Плачковци”: 1 п, 22 з, 25 д, к, н, 306 ж, 308 в, 309 а1, 311 х, 312 б, ч1, ш1, 313 в1, г1, 314 б, 315, х, ц, ч,

ДГС „Габрово”, отдели: 48 а1, 50 г, н, 52 л, м, н, 61 б, 76 д, 79 к, 81 в, ж, 83 к, 91 р, 99 д, з, к, ю, я,

ДГС „Мъглиж”: 48 б, 330 к, л, о, 332 б, з, и, 333 д, з, к, л, м, н, п, р, 334 а, е, м, н, 336 г, и, 340 м, 343 б, г, е,

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми. ГФС доказано съхраняват и около два пъти повече въглероден двуокис (карбон) от колкото интензивно ползваните гори и горските култури.

Потенциални гори във фаза на старост (>130 г.) на територията на ПП „Българка”:

ДГС „Плачковци”: 46, в, г, д, е, 47, а, д, е, ж, з, и, 49, д, 50, з, 51, п, р, 52, с, 53, г, ж, 55, д, ж, к, м, н, о, 56, в, д, з, и, к, л, м, 57, а, б, в, 58, з, и, н, 59, а, б, з, 60, ж1, з1, и1, к1, л1, 61, о, р, 62, а, б, г, д, е, з, и, 63, м, 64, а, б, в, г, з, и, 65, а, б, г, д, з, н, 125, з, л, о, п, у, х, 126, а, б, г, е, о, т, 127, п, 128, г, к, л, с, у, 130, в2, т2, 131, а1, б1, я.

ДГС „Габрово”: 29, о, п, 30, а, д, е, и, н, о, с, т, 34, г, 35, б, в, е, к, м, с, у, ф, х, ц, 36, д, т, 59, а, б, в, г, д, 60, а, б, в, г, д, е, 61, а, б, в, г, д, 62, а, б, в, г, д, е, ж, 63, а, б, г, и, к, л, м, 64, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 65, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 66, а, в, г, д, е, ж, з, 110, а1, б1, л, м, о, п, с, т, у, х, ц, 111, а, 112, в, г, д, ж, 113, в, г, д, ж, з, 114, а, в, ж, и, к, 115, а, в, г, д, е, ж, и, л, м, о, 116, б, в, з, и, к, м, с, ф, х, 117, а, б, е, л, м, о, п, с, 118, а, и, к, л, м, н, о, п, 119, а1, б1, р, с, т, у, ф, ю, 120, б1, в1, е, м, р, т, ф, х, ц, ч, ш, 121, а, б, г, и, м, о, с, т, у, х, ч, 122, ж, и, у, 123, д1, м1, н1, о1, с, т, у, ш

ДГС „Мъглиж”: 330 в, 330 л, 333 а, 333 д, 333 л, 333 с, 334 м, 334 п, 335 а, 335 в, 335 г, 337 д, 338 а, 338 е, 339 а, 339 б, 339 с, 340 ж, 340 н, 340 р, 341 в, 341 з, 341 м, 341 р, 342 в, 343 в, 344 к, 345 а, 345 ж, 345 м.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 3

G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests

Насажденията от този тип в преобладаващата си част се характеризират с неравномерна пространствена структура. Това предполага използването на лесоуводни системи, които да

поддържат тази структурна неравномерност и ще подпомогнат запазването и увеличаване на дендрологичното разнообразие. Подходящи за целта са групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. При лесовъдските мероприятия трябва да се вземе предвид и опасността от зачимяване и повишената предразположеност към загиване на стъблата.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н. Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори от тази група трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

G1.63 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests

Условията в тях позволяват прилагане разнообразие от лесовъдски системи, които трябва да осигурят тяхното структурно разнообразие и разнообразието на фази на развитие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура, която ще осигури по-голямо разнообразие от местообитания и ще спомогнат за запазването на дендрологичното разнообразие. Препоръчително е да се избягва прилагане на краткосрочни постепенни сечи, тъй като това води до формиране на едновъзрастни млади насаждения с хомогенна структура. Отгледните мероприятия в стопанисването на млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествени им параметри.

В **смесените елово-букови и смърчово-букови гори** трябва да се прилагат лесовъдски системи, които да запазят смесеният им характер. Подходящи са изборната, групово-изборната, групово-постепенна и неравномерно-постепенната. Трябва да се ограничи максимално прилагането на постепенната сеч, защото тази лесовъдска система не води до запазване на дендрологичното разнообразие.

В **реликтните букови гори** с участие на *Laurocerasus officinalis*, *Periploca graeca*, *Trachystemon orientalis* и *Taxus baccata* не се планират и прилагат стопански мероприятия.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията. При възстановяването на такива територии трябва да се използва възможността за увеличаване участието на пионерни и светлолюбиви видове характерни за региона.

Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали "фаза на старост" (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

G1.66 Medio-European limestone [*Fagus*] forests

Тези горски екосистеми са се адаптирали към не толкова благоприятните условия на средата, но очакваното бъдещо засушаване на климата може усложни ситуацията в тях. Потенциален проблем при извеждане на сечи е по-голямата вероятност от зачимяване и увеличаване на покритието на храстовия етаж при равномерно отваряне на склопа. Тъй като част от тези гори растат на терени с ниска продуктивност, за всяко конкретно насаждение се изисква да се направи оценка на производствените цели.

При стопанисването на тези гори е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг

възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията. При възстановяването на такива територии трябва да се използва възможността за увеличаване участието на пионерни и светлолюбиви видове характерни за региона.

Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали "фаза на старост" (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

G1.69 Moesian [Fagus] forests

Тези горски екосистеми са се адаптирали към не толкова благоприятните условия на средата, но очакваното бъдещо засушаване на климата може усложни ситуацията в тях. За насажденията, които растат на терени с ниска продуктивност, се изисква да се направи оценка на производствените им цели.

Поради граничните условия на месторастенето част от тези насаждения имат смесен характер. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, букът формира смесени гори с участие най-вече на обикновеният габър и горунът. В по-ниските участъци съедификатори са предимно дървесни видове като хиркански клен, воден габър, цер, благун, сребролистна липа и брекина. При стопанисването на тези гори е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията. При възстановяването на такива територии трябва да се използва възможността за увеличаване участието на пионерни и светлолюбиви видове характерни за региона.

Приоритет при стопанисването на издънковите букови гори, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали "фаза на старост" (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

G1.7C1 [Ostrya carpinifolia] woods

Тези горски екосистеми са разположени на сравнително бедни и средно богати месторастения и са с относително ниска продуктивност. Видовият им състав е разнообразен и зависимост от условията на месторастене е доминиран от обикновения бук или от водния габър. Лесовъдската намеса също може да е предпоставка за промяна в състава на тези насаждения.

За насажденията, които растат на терени с ниска продуктивност и/или стръмни терени, се препоръчва да се направи оценка на производствените им цели.

При стопанисването на тези гори е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри.

G1.A4 Ravine and slope woodland

Условията на месторастене позволяват да се поддържа уникален смесен състав в тези гори. На територията на ДГС „Габрово“ и „Плачковци“ се срещат насаждения, доминирани от обикновения явор, които са изключително редки. Тъй като част от смесените широколистни гори растат на непродуктивни и/или стръмни терени се изисква за всяко конкретно насаждение да се направи оценка за ползата от поставяне на производствени цели.

При решение за стопанисването на тези горски екосистеми е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри. Да се ограничи пашата на домашни животни в насажденията.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Необходимо е на най-малко 2% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост, определените насаждения трябва да се остави на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от съответната ГФС/.

Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 3

Мониторингът на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя се провежда поне веднъж годишно. Ако е необходимо сезонно отчитане мониторинга може да се прилага по-често, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановите за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановите и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване на необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

4 ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА)

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ПП „Българка” са представени всички типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от релевантните лесоустройствени проекти и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на парка са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

4.1 ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ЗГГФ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони (СОЗ) 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ЗГГФ попадащи в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с ширина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ДГС “Габрово” в тази консервационна стойност попадат всички отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. За такива могат да се считат вододайните зони яз. „Христо Смирненски, водохващанията за курортен комплекс Узана, вододайната зона на Белилска и Зеленодръвска реки, водохващанията на Козя река, водохващанията за кв. Етъра, вододайната зона на реките Сивяк и Янтра. По-конкретно към изброените се отнасят следните отдели и подотдели от горския фонд:

1, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **2**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **3**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, **4**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **5**, 1, 2, 3, а, а1, б, б1, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **6**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **7**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **8**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **9**, 1, 2, б, в, г, д, е, **10**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, **11**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **12**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **13**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, **14**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **15**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **16**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, **17**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **18**, 1, 2, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **19**, 1, 2, 3, 4, 5, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **20**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **21**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **22**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, **23**, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **24**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **25**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **26**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **27**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **28**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **29**, 1, 2, 3, 4, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1,

ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **30**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **31**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **32**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **33**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **34**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, **35**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, **36**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, **37**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **38**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **39**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, **40**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **41**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, м, р, с, т, у, ф, х, ц, **42**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, **43**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **44**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **45**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, **46**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, б, в, г, д, е, ж, з, **47**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **48**, 1, 2, 3, 4, 5, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **49**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, **50**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **51**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **52**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **53**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **54**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, **55**, 1, а, б, в, г, д, е, **56**, 1, 2, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **57**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, **58**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **59**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, **60**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, **61**, 1, а, б, в, г, д, **62**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, **63**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **64**, 1, 2, 3, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, **65**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **66**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, **67**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **68**, 1, 2, 3, 4, 5, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **69**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, **70**, 1, 2, 3, 4, 5, а1, б1, в1, г1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, **71**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а1, а2, б, б1, б2, в, в1, в2, г, г1, г2, д, д1, е, е1, е2, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **72**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **73**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **74**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **75**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **76**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **77**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **78**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **79**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **80**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **81**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **82**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, **83**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **84**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **85**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **86**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, **87**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **88**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **89**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **90**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **91**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **92**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **93**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **94**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **95**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, **98**, 2, 3, 4, 5, 10, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, **99**, 1, 2, 3, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **100**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, **101**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **102**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **103**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **104**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **105**, 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **106**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, **107**, 1, б, в, г, д, е, ж, **108**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, **109**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, **110**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а1, а2, б, б1, б2, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я

я, я1, **111**, 1, 2, 3, б, в, г, **112**, 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, **113**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, **114**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **115**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **116**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **117**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **118**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **119**, 1, 2, 3, 4, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **120**, 1, 2, 3, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **121**, 1, 2, 3, 4, 5, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, **122**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, **287**, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, а1, б1, в1, г1, д, д1, е1, ж1, з1, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, х, х1, ц, ч, ш, щ, ю, я, **310**, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, а1, а3, б1, в1, г1, д1, д2, е1, е2, ж1, ж2, з1, з2, и1, и2, к1, л1, м1, н1, о1, о2, п1, п2, р1, р2, с1, с2, т1, т2, у1, у2, ф1, ф2, х1, х2, ц1, ц2, ч, ч1, ш1, ш2, щ1, щ2, ю, ю1, ю2, я, я1, я2, **311**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **312**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, **313**, 1, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **314**, 1, 2, 3, 4, 6, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **315**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а1, б, б1, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **316**, 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, **317**, 1, 2, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **318**, 1, 2, 3, а1, а2, б, б1, б2, в, в1, в2, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **319**, а1, б, б1, в, в1, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **320**, 1, 2, а1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **321**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **322**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п,

За частта от ПП "Българка" попадаща под юрисдикцията на ДГС "Плачковци" в тази консервационна стойност попадат : вододайните зони от пояс I и вододайните зони на с. Гръбчево, с. Радевци, с. Стоевци, и с. Станчев хан. Проектиран в рамките на територията е и язовир Нейковци.

Включени в тази консервационна стойност са следните отдели и подотдели от ГФ: **18**, 1, 2, а, б, в, **19**, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, г, д, ж, н, о, п, р, с, т, у, **20**, а, а1, б, в, г, г1, д, е, ж, ж1, з, и, к, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, п1, р, р1, с, т, у, ш, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **21**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, ж, з, и, к, л, м, н, с, т, у, **22**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **23**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **24**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, **25**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **26**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **27**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, **45**, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, к, о, п, р, с, т, у, ф, х, **46**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **47**, 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **48**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **49**, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **50**, 3, 4, 5, д, е, ж, з, **51**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **52**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **53**, д, е, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **55**, 1, 2, 3, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **56**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **57**, 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **58**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, **59**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ц, **60**, 1, 2, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, о, о1, п, п1, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **61**, 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, **62**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **63**, 2, 3, 4, 5, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **64**, 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **65**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, **66**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **67**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, ж, з, и, **68**, 1, 2, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **69**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **70**, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, **71**, 1, 2, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **95**, 2, 3, а, а1, б, б1, в, в1, г, д, е, е1, ж, ж1, з1, и1, к1, л, л1, м, м1, н, о, п, п2, р, р2, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **98**, ц2, **99**, а1, б1, в1, г1, д1, е1, к2, л2, о, п, р, с, т, т2, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **100**, а3, б2, б3, в3, г2, г3, д2, е2, ж2, ж3, з2, и2, к2, л2, м2, н2, о2, п2, р1, с1, т1, т2, ф1, х1, ц1, ч1, ш2, щ2, ю1, ю2, я2, **101**, х1,

ц1, ч1, ш1, щ1, ю2, **102**, 1, а1, б1, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **103**, 1, а1, а2, б1, б2, в1, в2, г1, г2, д, д1, д2, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, п1, р, р1, с, с1, т, у, ф, х, ц, ц1, ч, ч1, ш, щ, ю, ю1, я, я1, **104**, а, а1, а2, б, б1, б2, в, в1, в2, г, г1, г2, д, д1, д2, е, е1, е2, ж, ж1, ж2, з, з1, з2, и, и1, и2, к, к1, к2, л, л1, л2, м, м1, м2, н, н1, н2, о, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, т1, у, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **105**, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, и1, к, к1, л, л1, м, м1, н, н1, о, о1, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **139**, 1, а1, б1, б2, в1, в2, г1, г2, д1, д2, е1, е2, ж1, ж2, з1, з2, и, и1, и2, к1, к2, л1, л2, м1, м2, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф, ф1, х, х1, ц, ц1, ч1, ш, ш1, щ, щ1, ю, ю1, я, я1, **140**, а2, б2, в2, г2, д2, д3, е3, ж2, з2, к1, к2, к3, м1, м2, н1, н3, о1, о2, о3, п1, п2, р2, с2, у1, у2, ф2, х1, ц1, ч1, ч2, ш1, щ1, ю2,

За частта от парка включена в ДГС „Мъглиж“ като ВКС 4.1 са определени следните горскостопански единици: **331**, 1, **332**, 6, е, ж, з, **333**, 2, а, б, в, г, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **334**, 5, б, м, н, о, п, р, с, **336**, 2, 4, 6, 7, е, ж, з, и, **337**, 1, а, б, в, г, д, **338**, 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, и, **339**, 3, 4, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **340**, 1, 2, е, ж, з, и, к, л, **341**, 1, 3, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, **342**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, н, **343**, а, б, г, **344**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **345**, 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **346**, 1, 2, 3, а, б, в.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 4.1:

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- Забрана за използване на голи сечи;
- Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 4.1:

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, Басейновите дирекции или водностопанските фирми.

4.2 ВКС 4.2 ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, които представляват:

1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ПП „Българка” са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 1, 3, 4, 6 и 7 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

Съгласно данните от инвентаризацията на горите (2003 и 2012 г.) и теренни проучвания, по критериите от горното определение, са определени отдели и подотдели, отговарящи на тази консервационна стойност. Те са систематизирани в следната таблица:

ТАБЛИЦА 1. СПИСЪК НА ОТДЕЛИ И ПОДОТДЕЛИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ВКС 4.2

Гори отговарящи на определението за ВКС 4.2.	Отдели и подотдели
ДГС „Габрово”	
Точка 1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;	40, а, б, 46, б, в, ж, 47, а, 48, а1, 71, п, 94, а, г, д, 106, е, 116, ф, х,
Точка 3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;	33, 4, а1, б1, ф, х, 34, р, с, т, у, ц, 39, о, ч, ш, щ, 40, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, п, р, с, т, у, 41, 1, 2, 3, 4, в, г, м, р, с, т, у, 42, е, ж, з, и, 43, 1, а, б, в, 44, 1, 4, а, б, в, о, 45, п, р, ш, щ, 50, ю, я, 52, о, п, 53, 4, 5, 6, ж, з, и, 62, 7, е, 63, 1, г, д, е, ж, 64, 2, 3, ж, 65, 9, 10, 72, с, т, 81, 2, н, 82, у, 83, а, б, в, и, к, л, м, 104, 3, 4, к, 105, 2, п, 113, 2, ж, з, 114, 2, ж, и, 115, г, 116, и, 117, о, 118, м, 120, а, б, в, и
Точка 6. Гори в 100 метровата ивица на р. Янтра,	97, б1, г, е, 99, а, б, б1, д, и, н, о, п, т, 109, 1, в1, х, ч, щ, ю, 111, 1, б, в, г, 112, з, 900, *70
Точка 7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.	18, с, 28, 2, а, б, 29, г, е, ж, з, к, м, н, о, р, 36, а, б, 287, 7, 8, 11, 13, 14, б1, в1, г1, з1, к1, л1, м1, т1, у1, 311, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 312, а, б, в, з, л, ц, 313, а, б, в, г, д, е, ж, п1, ш, щ, ю, 314, а, в, г, д, е, ж, ж1, н, о, ф, х, ц, ш, щ, 315, 5, 6, в1, г1, е1, ж, ж1, з, з1, м, н, о, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я
ДГС „Плачковци”	
Точка 1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;	46, д, е, з, 47, а, б, д, ж, 48, к, 50, ж, 51, з, р, 59, 1, б, в, к, ц, 61, о, р, 62, б, з, 64, а, б, г, д, 125, а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, 126, а, б, в, г, д, е, н, о, т, у, ф, 127, б, в, г, о, п, 128, а, б, г, к, л, м, н, о, с, т, у, х, 129, г1, е1, з1, и1

Точка 3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;	45, 8, 9, х, 49, к, 66, м, 67, д
Точка 4. Крайречни естествени гори от <i>Alnus glutinosa</i> , попадащи в заливаемата тераса на речното течение	100 у, ч3
Точка 6. Гори в 100 метровата ивица на р. Янтра	93, а1, м, р, с, с3, у, ф, ц, ч, ю, я, 100, 2, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, н, у, ц3, ч3
Точка 7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.	104 ц1
ДГС „Мъглиж“	
Точка 3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ.	338, а, 339, 1, 2, а, б

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 4.2:

1. Планирането и провеждането на стопанските дейности в ГВКС следва да се съобразяват с поддържане и подобряване на ВКС 4.2.

2. В насажденията с ВКС 4.2 точки 1, 6 и 7 могат да се посочат следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- За намаляване повърхностния воден отток да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие с гора на горските територии в ивицата;
- При нужда се провеждат залесителни мероприятия с използване на местни видове за увеличаване лесистостта;
- В насаждения с влошени структурни параметри и устойчивост да се планират и прилагат възстановителни мероприятия;
- Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- Пълнотата на насажденията в ивицата да не намалява под 0.6;
- Забрана за използване на голи сечи;

3. Основна цел при стопанисване на горите, формиращи горната граница на гората е осигуряване на техните водоохранни и водорегулиращи функции, поддържането жизнеността и близки до естествените структури на тези специфични гори. Препоръчително е в този тип гори да не се извеждат лесовъдски мероприятия. В случаите, когато се налага провеждане на лесовъдски дейности, те трябва да имитират естествената динамика и възобновителни процеси на този тип гори. Необходимо е те да се планират и изведат по начин, който запазва естествената груповата структура на насажденията. Подходящо е използването на групово-постепенната сеч при достигане на възобновителна зрялост. Дърводобивът се явява като последствие от постигането на основната цел. Не се допуска залесяване на естествени открити пространства, с изключение на случаите при които има вероятност от развитие на ерозионни процеси или големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари и каламитети).

4. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

5. Поради опасността от ерозия, трябва да се използват технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина.
6. След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);
7. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 4.2:

В мониторинга на ВКС 4.2. се включват параметри като здравословно състояние на гората, наличие и интензивност на ерозионните процеси, промени в структурата и състава на насажденията, количество и структура на мъртвата дървесина. Като допълнение се организира мониторинг на параметри, характеризиращи водорегулационните функции на гората, като динамика на лесистостта, ерозионните процеси, степен на повреди по крайречната растителност и др.

За определяне на отклонения в функционалността на тези гори може да се използва мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, Басейновите дирекции или водностопанските фирми.

4.3 ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редици, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;
2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.
3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

За територията на ПП „Българка” са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 1 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС както следва:

ДГС „Габрово”

3, б, в, д, **4**, в, д, **5**, в, ф, ц, **6**, 2, 4, а, в, г, е, ж, и, м, о, р, т, ю, я, **7**, 2, 3, б1, ж, ц, ш, щ, **9**, а, д, **10**, б, в, г, д, е, ж, и, **11**, б, г, з, **12**, а, б, в, г, д, е, ж, к, м, н, о, п, с, т, у, **13**, а, з, **14**, а, в, д, л, **15**, в, г, к, у, **16**, а, е, **17**, в, з, л, **18**, а1, б1, в1, **19**, ф, щ, **21**, а, б, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **22**, а, б, в, д, и, м, **23**, г, **24**, а, г, д, е, ж, з, к, н, **25**, а, л, я, **28**, б, м, **30**, б, т, **32**, а, **33**, к, **35**, в, **36**, у, ч, **38**, м, **39**, ф, **45**, д, е, ж, з, к, **46**, б, в, г, д, е, ж, з, **47**, а, **48**, а1, в1, **49**, г, е, ж, з, и, **50**, 1, а, б, в, г, и, у, ф, **51**, б, в, г, **52**, а, б, к, л, **53**, а, б, в, г, д, и, к, **54**, 2, а, б, г, д, **58**, 2, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, **59**, 2, 3, 4, б, в, г, д, **60**, б, **61**, а, б, в, **62**, а, б, в, г, д, ж, **63**, а, б, г, и, к, л, м, **64**, 1, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **65**, 3, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **66**, 1, 5, а, в, е, ж, з, **67**, а, б, ж, з, м, р, с, т, **70**, а1, б1, в1, ф, х, **71**, ц, **73**, б, в, в1, д, е, и, ю, **74**, а, б, б1, в1, т, ш, щ, **76**, д, р1, **77**, а, в, е, з, ц, **78**, г, ж, к, **80**, б, ж, з, **81**, ж, з, и, к, **82**, д, ж, т, **83**, д, е, ж, з, и, к, **84**, 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **85**, а, б, в, е, п, **86**, а, б, д, е, з, и, к, л, н, о, п, р, т, х, ц, ч, ш, **87**, а, б, в, з, и, к, л, **88**, 4, 14, 15, а, в, в1, е, и, и1, к1, м1, н, о, п, р1, с1, т, т1, ф, х, х1, ц1, ч,

ш, щ, ю, **89**, 1, а, б, г, и, **90**, ж, з, **91**, в, г, д, е, л, м, н, **92**, г, и, к, **93**, а, д, е, и, к, л, м, н, о, п, р, **94**, 5, а, в, г, д, д1, е, е1, ж, з, и, к, м, р, с, т, у1, ф, ф1, х, ц, ч, ю, **95**, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **96**, а, о, **97**, а, б, в, г, д, д1, е, е1, з1, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, **98**, а1, б1, г1, д1, ж1, з1, **99**, а, б, д, е, ж, з, к, л, п, с, ф, ю, я, **100**, а, б, в, г, д, е, ж, з, **101**, а, е, з, к, **102**, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, о, **103**, а, б, г, д, е, ж, з, **104**, 4, а, к, **105**, а, б, в, г, д, е, ж, з, к, **106**, а, б, в, д, е, **107**, а, б, в, д, е, ж, **108**, 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **109**, 1, а, в, в1, г1, л, м, н, п, т, у, х, ц, ч, ш, ю, **110**, 5, а1, б1, в, в1, г, д1, и, к, к1, м1, н1, о, п, с, т, у, ф, х, ц, ч, щ, **111**, 1, **112**, б, в, г, **113**, г, д, е, **114**, е, ж, к, **115**, е, ж, **116**, 1, 2, 3, 4, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, у, ф, х, **117**, 2, 5, а, б, в, д, е, и, к, л, м, н, п, р, **118**, 1, 2, а, и, к, л, м, н, о, п, **120**, л, м, **121**, ф, **122**, г, **310**, ч1, **312**, к, **314**, о, п, **317**, з

ДГС „Плачковци“

2, в, **3**, а, **4**, и, **6**, т, **10**, с, **14**, ж, к, **20**, л1, м1, н1, о1, п1, у1, **21**, к, **24**, а, б, **25**, 5, а, б, в, д, е, и, к, м, п, р, у, **26**, д, е, ж, **27**, у, ф, **46**, в, г, д, е, **47**, а, д, е, ж, з, и, **49**, д, **50**, з, **51**, п, р, **52**, с, **53**, г, ж, **55**, д, ж, к, м, н, о, **56**, в, д, з, и, к, л, м, **57**, а, б, в, **58**, з, и, н, **59**, б, ц, **60**, ж1, з1, и1, к1, л1, **61**, о, р, **62**, а, б, д, е, ж, з, **63**, м, **64**, а, б, в, г, з, и, **65**, а, б, н, **66**, б, г, д, е, ж, **67**, б, г, ж, **68**, д, е, ж, л, н, **70**, ж, и, с, **71**, м, **75**, ж, з1, и, п, **76**, а, л, **77**, б, к, ф4, **78**, а, б, г, г1, ж1, з1, м1, у, ф, **83**, а1, б1, **94**, а2, б, в, г, ж, з, к, л, н, о, р, т, х, я1, **95**, д1, е1, м, **96**, в1, ж1, ю, **97**, 5, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, **98**, е1, н1, ф2, х2, **100**, а3, б2, ж2, ж3, з3, м3, н3, о3, п3, р3, т3, ш2, щ2, **109**, а, б, д, ж, з1, **114**, 4, ж1, **119**, л, м, н, **120**, а1, в1, **122**, в2, г2, и2, н1, **123**, л, **126**, т, у, **130**, в2, т2, **131**, а1, б1, я, **139**, и2, **304**, ц, ч, **307**, к, л, м, н, о1, **310**, г

ДГС „Мъглиж“

48, и, **330**, б, в, д, л, **332**, 3, е, ж, **337**, в, г, **340**, д, **341**, м, **342**, а, **343**, а

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 4.3:

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.
2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
- При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- Не се допуска извеждането на сечи;
- Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 4.3:

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.
2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:
 - краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
 - дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.
3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:
 - При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
 - Площна динамика на свлачището;
 - Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

4.4 ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. и максимум 250 м. и състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

За територията на ПП „Българка” като такива гори са определени широколистни гори от бук, дъбове и габър, които имат ролята на бариери за разпространението на пожари в иглолистните гори.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 4.4:

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.
2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата

площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.

3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.

4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 4.4:

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

4.5 ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;

2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).

3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ПП "Българка" са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5, свързани със защита на инженерни съоръжения най-вече първокласен път Русе – Стара Загора и ж.п. линия Плачковци – Царева ливада и Русе – Стара Загора. Касае се за следните отдели и подотдели:

ДГС „Габрово“

69, 1, 3, 5, 8, 9, 13, 14, и, к, л, л1, н, о, р, с, т, у, ф, х, ц, щ1, я1, **70**, 3, а, д1, и, к1, л1, м, м1, н, н1, о1, п1, т1, х, ц, ч, ш, щ, ю, **71**, 2, 3, а, а1, а2, б, б1, в, в1, в2, г, г1, г2, д, д1, е1, ж1, з, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о, п1, р, р1, у1, ф1, х1, ц1, ч, ч1, ш, щ, я1, **72**, а1, о, п, р, у, ф, х, ю, я, **74**, а1, б1, щ, ю, **75**, к, л, **80**, м, н, о, **81**, к, л, м, **82**, а, п, р, с, т, **83**, а, б, в, л, м, н, **133**, а, б, в, г, д, ж, п1, р1.

ДГС „Плачковци“

2, к, л, н, о, п, р, **3**, в, г, д, е, ж, з, и, **4**, е, з, и, к, **6**, 5, о, п, **7**, 4, 5, а1, б1, в1, к, л, м, н, о, р, ц, ч, ш, щ, ю, я, **8**, о, п, **20**, в1, г1, д1, е, е1, з, и, к, л, м, н, ц, ч, ш, **93**, в1, с3, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **100**, 6, 10, а, а1, а2, б, б4, в2, в4, г2, г4, е3, ж3, з3, к4, л3, н3, п3, р2, р4, с2, с3, т3, т4, у2, у3, ф3, ф4, х3, х4, ц4, щ, щ2, ю, ю3, я, **101**, 11, а, а1, б, д3, е1, е3, и, к1, л, н, о, п, р, с, с1, у1, ф1, щ, ю, я, **106**, а1, б1, в1, г1, д1, ф, ш, щ, ю, я, **108**, е1, з1, и1, к1, **113**, г2, е2, **114**, 2, а1, б1, в1, г1, д1, е1, е2, ж1, з1, и1, и2, к1, к2, м, н, н1, п, с, х, ц, ч, ш, **115**, 1, 2, б, в, в2, г, г2, ж2, и1, к1, м, н, н2, о, о2, п, у1, **116**, 2, 3, 5, а, в1, г1, ж2, з1, к1, л, л1, м1, н, н1, о1, п, п1, р, р1, с, с1, т, у, у1, ф1, ч1, **119**, ч.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 4.5:

В горите за защита на инженерни съоръжения се препоръчва отгледните сечи да се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, при което да не се намаляват съществено защитните функции. Това изисква прилагане на сечи с дълъг възобновителен период.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 4.5:

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

5 ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)

Не са идентифицирани такива за територията на ПП „Българка“

6 ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

1. Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите;
2. Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в *Приложение 6* и при консултации с местните хора;
3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК);
4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*

За целите на ПУ е разработен подробен доклад „Културно-историческо наследство на територията на ПП „Българка“ в който са разгледани в всички включени и потенциални обекти от културно-историческото наследство на парка. При определянето на тази ВКС, през 2009 г. са разгледани:

На територията на ДГС Габрово са установени горски територии, отговарящи на изискванията на т.1, т. 3 и т.4 в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС:

Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите:

В тази категория попадат гори в подотдели около манастири и исторически места, както следва:

Соколски манастир - В прегръдките на северните склонове на Стара планина, по горното течение на р. Янтра, в местността Соколова пещера се намира Соколският манастир "Успение Богородично". Местоположението му дава името както на манастира, така и на неговия създател - архимандрит Йосиф Соколски. Той и йеромонах Агапий построяват първоначално малка дървена църква, впоследствие тя е съборена и на нейно място е издигнат днешният храм. Това станало с помощта и средствата на селяни от близките села. Църквата е украсена със стенописи дело на Павел Зограф и сина му Никола. Храмовата икона е рисувана от габровския живописец Христо Цокев от с. Шипка. Иконостасът е дело на тревненски майстори - Рука Симеон и Папа Витан. В параклиса са запазени икони на Захарий Зограф. Това е единственият манастир, където вместо църква срещу входа е изградена чешма с осем чучура, представляващи глави на соколи, построена от Кольо Фичето. През 1836 г. в Соколския манастир е открито килийно училище, което по-късно се превръща в образователен център, където учителства Неофит Бозвели.

Манастирът взема активно участие и в националноосвободителните борби. Тук отсяда четата на Капитан Дядо Никола. Тук е отсядал и Васил Левски, а по време на руско-турската война - манастирът е превърнат във военна болница. Има малка музейна експозиция. Днес сградите са възобновени в старобългарски стил. Заобиколен е от вековни букови гори с богато биологично разнообразие. За опазването на които е обявена ЗМ „Соколски манастир” обхваща подотдели: **72**, к, л, м, н, о, п, р, с, **73**, б, **74**, 2, 9, а, б, в, г, д, н, о, п, р, с, **75**, 3, ж, з, и, **76**, а, а1, б, б1, в, в1, г1, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, ч, ш, щ, ю, я.

Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК):

Историко – архитектурен резерват „Шипка – Бузлуджа” – обявен като Национален парк – музей „Шипка – Бузлуджа” с РБМС № 71 от 17.11.1978 г. и пренаименуван като Историко – архитектурен резерват с Портокол от 15.06.1998 г. на комисия назначена от министъра на културата. Включващ подотдели **65** з, 4, 5, 10; 80 о, п, 4, 5, 6, 7; 81 л, м, н, 1, 2; 82 с, т, у; 83 а, б, в, и, к, л, м, н, о, п; 84 и; 104 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5; 105 д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1; с обща площ 170,7 ха., от които залесена – 163,4 ха. и незалесена 7,3 ха., изцяло държавна собственост.

Архитектурно–етнографски комплекс „Етъра” - първият по рода си музей в България. Той е открит на 7.09.1964 г. Музеят е разположен на 8 км. южно от гр. Габрово. Идеята за създаването на Етъра принадлежи на Лазар Донков. В музея са разположени 50 обекта - технически съоръжения на вода, къщи със занаятчийски работилници, обекти с обществено значение. Целта на музейната експозиция е да разкрие архитектурата, бита и стопанското минало на Габрово и Габровския край през Възраждането - втората половина на XVIII в. и XIX в. Това е време, когато в града се развиват над 26 занаята, чиито изделия намират пазар в Букурещ, Виена, Марсилия, Анадола. През 1835 г. тук се открива Първото светско новобългарско училище. Благоприятните икономически и политически промени, настъпили в империята сред 30-те години на XIX в. допринасят за издигането на Габрово като значителен стопански, духовно-просветен и търговски център. Обявен като Народен парк със заповед № 1760 от 08.09.1967 г. и потвърден със Заповед № 2315 от 24.07.1973 г. Със Заповед № РД – 775 от 09. 08. 2002 г. на МОСВ се обявява ПП “Българка” като се заличава НП „Етъра” който влиза в границите на Природния парк. Включват се отделите: **77**, 1, 2, 3, а, а1, б, б1, в, в1, г, г1, д, д1, е, е1, ж, ж1, з, з1, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, **78**, 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **87**, 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **95**, 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **96**, 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **97**, 1, 2, а, а1, б, б1, в, в1, г, д, д1, е, е1, ж1, з1, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я,

Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции, природни забележителности и места важни за туризъм и рекреация, определени от местните хора:

В тази категория са определени горски територии около места, традиционно посещавани и важни за местното население, както и местности с туристически забележителности и маршрути

представящи значими природни забележителности на района. Като такива местното население, горските стопани, представители на община Габрово и Туристическо дружество "Узана" посочват:

Върх Бузлуджа през година на върха се провежда традиционен събор на каракачаните – площта е безлесна, но е в близост до горната граница на гората - отдели **104** к, п, 3, 4, 5; **105** п; **107** ж; **108** з

Екопътека „Узана“ – отдел **40**, в, е, и, к, м, н, о, п, р, т,

Екопътека АЕК – Етъра – кв. Чарково преминава през отдел **97**, 1, б, к, м, о, п, р, с, т, у

Туристически маршрут „м.Узана – вр. Исполин“ с великолепни панорамни изгледи и интересен ландшафт – преминава през отдели **43** а, б, д, и, к, 5; **44** д, и, м;

Туристически маршрут АЕК „Етъра“ – Соколски манастир –пресича отдел: **76** а.

В частта от парка попадаща в границите на ДГС „Плачковци“ са установени горски територии, отговарящи на изискванията на т. 2, т. 3 и т. 4 в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС. Такива територии са идентифицирани по време на проведените консултации с горските стопани, община Трявна, кметство Плачковци, представители на местните общности и историци от Музея по резбарско и зографско изкуство в гр. Трявна.

Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в Приложение 6 и при консултации с местните хора

В тази категория попадат гори в подотдели около параклиси и исторически места, както следва:

Параклис „Св. Иван Рилски – чудотворец“ - На връх Голям Кръстец са пренощували мощите на Св. Иван Рилски при пренасянето им в Търновград. Строен по времето на Асеновци. Реставриран края на 90-те години. Попада в отдел **5** з от ДГС „Плачковци“.

Параклис „Св. Вяра, Надежда, Любов и майка им София“. Намира се в близост до с. Бъзовец в южна посока - на границата на отдел **114** м.

Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК):

Пещерата „Килийките“ – със статут на Паметник на Античността – намира се в карстов район, на 2-3 км. югоизточно от с. Станчев хан. Откритият керамичния материал датира времето на използване на пещерата в широки хронологически граници – от края на късната бронзова и началото на ранно желязната до края на късно желязната епоха. (XII – I в. пр. н. е.) На масива над пещерите има останки от малка крепостна стена, като изграждането и се отнася към времето на късната античност IV – VI в. – отдел 123 а, х.

Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции, природни забележителности и места важни за туризъм и рекреация, определени от местните хора:

Района на ГД „Българка“ – ПЗ „Виканата скала“ – Дълги години края на м. август се е провеждал Традиционен събор под наименованието – Малинарска вечер. Има идея за възстановяването му. Отдел 46 е.

Връх Белноврх – намира се на 2 км. североизточно от с. Станчев хан. Провеждал се е събор по надпяване под наслова „Балканът пее и разказва”. Има изградена сцена. След 20 годишно прекъсване се водят разговори за възстановяване на надпяването. Отдел **130** е.

Екопътеки около с. Бъзовец – две кръгови пътеки до върховете Голям Бъзовец и Голям Кръстец с изградена инфраструктура (заслони, кътове за отдых, панорамни площадки) преминават покрай възстановените параклиси. Пресичат отдели **4** а, б; **5** м, н, з; **114** к, л, м; **115** и1; **116** щ, з, г1, д1.

Препоръки и указания за стопанисване на ВКС 6:

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, реконструкции, краткосрочно - постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

Препоръки и указания за мониторинг на ВКС 6:

Веднъж на 2 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на парка.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ЛУП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.